

EUROOPAN UNIONI

EUROOPAN PARLAMENTTI

NEUVOSTO

Strasbourg, 17. toukokuuta 2006
(OR. en)

2004/0065 (COD)
LEX 677

PE-CONS 3667/5/05
REV 5

DRS 35
CODEC 1080

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
TILINPÄÄTÖSTEN JA KONSOLIDOITUJEN TILINPÄÄTÖSTEN
LAKISÄÄTEISESTÄ TILINTARKASTUKSESTA,
DIREKTIIVIEN 78/660/ETY JA 83/349/ETY
MUUTTAMISESTA SEKÄ
NEUVOSTON DIREKTIIVIN 84/253/ETY KUMOAMISESTA**

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2006/43/EY,

annettu 17 päivänä toukokuuta 2006,

**tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien
78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY
kumoamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 44 artiklan 2 kohdan g alakohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä²,

---

¹ EUVL C 157, 28.6.2005, s. 115.

² Euroopan parlamentin lausunto, annettu 28. syyskuuta 2005 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 25. huhtikuuta 2006.

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhtiömuodoltaan tietynlaisten yhtiöiden tilinpäätöksistä 25 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa neljännessä neuvoston direktiivissä 78/660/ETY¹, konsolidoiduista tilinpäätöksistä 13 päivänä kesäkuuta 1983 annetussa seitsemännessä neuvoston direktiivissä 83/349/ETY², pankkien ja muiden rahoituslaitosten tilinpäätöksestä ja konsolidoidusta tilinpäätöksestä 8 päivänä joulukuuta 1986 annetussa neuvoston direktiivissä 86/635/ETY³ sekä vakuutusyritysten tilinpäätöksistä ja konsolidoiduista tilinpäätöksistä 19 päivänä joulukuuta 1991 annetussa neuvoston direktiivissä 91/674/ETY⁴ vaaditaan, että yhden tai useamman henkilön, joka on hyväksytty tilintarkastajaksi, on tarkastettava tilinpäätös tai konsolidoitu tilinpäätös.
- (2) Lakisääteisistä tilintarkastuksista vastaavien henkilöiden hyväksymisestä säädetään lakisääteisten tilintarkastusten suorittamisesta vastuussa olevien henkilöiden hyväksymisestä 10 päivänä huhtikuuta 1984 annetussa kahdeksannessa neuvoston direktiivissä 84/253/ETY⁵.

---

¹ EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/51/EY (EUVL L 178, 17.7.2003, s. 16).

² EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2003/51/EY.

³ EYVL L 372, 31.12.1986, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2003/51/EY.

⁴ EYVL L 374, 31.12.1991, s. 7, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2003/51/EY.

⁵ EYVL L 126, 12.5.1984, s. 20.

- (3) Koska yhteisöllä ei ollut yhdenmukaista lähestymistapaa lakisääteiseen tilintarkastukseen, komissio ehdotti vuonna 1998 antamassaan tiedonannossa (”Lakisääteinen tilintarkastus Euroopan unionissa: tie eteenpäin”¹⁾) tilintarkastuskomitean perustamista suunnittelemaan jatkotoimia tiiviissä yhteistyössä tilintarkastusalan ja jäsenvaltioiden kanssa.
- (4) Komissio julkaisi kyseisen komitean työn pohjalta 15 päivänä marraskuuta 2000 suosituksen lakisääteisen tilintarkastuksen laadunvarmistuksen vähimmäisvaatimuksista Euroopan unionissa² ja 16 päivänä toukokuuta 2002 suosituksen tilintarkastajan riippumattomuuden peruseriaatteista EU:ssa³.
- (5) Tällä direktiivillä on tarkoitus pitkälti, joskaan ei kokonaisuudessaan, yhdenmukaistaa lakisääteistä tilintarkastusta koskevat vaatimukset. Lakisääteistä tilintarkastusta edellyttävät jäsenvaltiot voivat asettaa tiukempia vaatimuksia, ellei tässä direktiivissä toisin säädetä.
- (6) Lakisääteisten tilintarkastajien tämän direktiivin mukaisesti hankkimaa pätevyyttä olisi pidettävä samanarvoisena. Jäsenvaltioilla ei siis pitäisi olla enää mahdollisuutta vaatia, että äänten enemmistön on tilintarkastusyhteisössä oltava paikallisesti hyväksytyillä tilintarkastajilla tai että tilintarkastusyhteisön hallinto- tai johtoelimen jäsenten enemmistön on oltava paikallisesti hyväksytyjä.

---

¹ EYVL C 143, 8.5.1998, s. 12.

² EYVL L 91, 31.3.2001, s. 91.

³ EYVL L 191, 19.7.2002, s. 22.

- (7) Lakisääteinen tilintarkastus edellyttää riittäviä tietoja muun muassa yhtiö- ja vero-oikeudesta sekä sosiaalilainsäädännöstä. Toisesta jäsenvaltiosta tulevan tilintarkastajan tällaisen tietämyksen taso tulisi testata ennen kuin hänet voidaan hyväksyä.
- (8) Kolmansien osapuolien suojaamiseksi tiedot kaikista hyväksytyistä tilintarkastajista ja tilintarkastusyhteisöistä olisi kirjattava rekisteriin, joka on julkisesti nähtävissä ja sisältää perustiedot lakisääteisistä tilintarkastajista ja tilintarkastusyhteisöistä.
- (9) Lakisääteisten tilintarkastajien olisi noudatettava erittäin tiukkoja eettisiä normeja. Tämän vuoksi heidän pitäisi olla ammattietiiikkaa koskevien vaatimusten alaisia, jotka koskevat ainakin heidän yleisen edun mukaista tehtäväänsä, rehellisyyttään ja objektiivisuuttaan sekä ammatillista pätevyyttään ja huolellisuuttaan. Lakisääteisten tilintarkastajien yleisen edun mukainen tehtävä tarkoittaa sitä, että henkilöiden ja laitosten on yleisemminkin voitava luottaa heidän työnsä laatuun. Korkeatasoinen tilintarkastus edistää markkinoiden sääntöjenmukaista toimintaa parantamalla tilinpäätösten oikeellisuutta ja tehokkuutta. Komissio voi hyväksyä vähimmäisstandardeina ammattietiiikkaa koskevia täytäntöönpanotoimenpiteitä. Tässä yhteydessä se voisi ottaa huomioon IFAC:n eettisissä säännöissä (IFAC Code of Ethics) olevat periaatteet.
- (10) On tärkeää, että lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt kunnioittavat asiakkaidensa yksityisyyttä. Heidän pitäisi tämän vuoksi noudattaa luottamuksellisuutta ja salassapitovelvollisuutta koskevia tiukkoja sääntöjä, mikä ei kuitenkaan saisi haitata tämän direktiivin asianmukaista täytäntöönpanoa. Luottamuksellisuutta koskevia sääntöjä olisi sovellettava myös lakisääteisiin tilintarkastajiin tai tilintarkastusyhteisöihin, jotka eivät enää osallistu tietyn tilintarkastustoimeksiannon suorittamiseen.

- (11) Tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen pitäisi toimia riippumattomasti suorittaessaan lakisääteistä tilintarkastusta. Ne voivat ilmoittaa tarkastettavalle yhteisölle tilintarkastuksen yhteydessä esiin nousevista seikoista, mutta niiden tulisi pidättäytyä tarkastettavan yhteisön sisäisistä päätöksentekoprosesseista. Jos ne joutuvat tilanteeseen, jossa niiden riippumattomuuteen kohdistuvat uhat ovat kyseisten uhkien lieventämiseksi sovellettujen varotoimien jälkeenkin liian merkittäviä, niiden olisi luovuttava tai pidätyttävä tilintarkastustoimeksiannosta. Tilintarkastajan riippumattomuuden vaarantavasta suhteesta tehtävä johtopäätös voi vaihdella riippuen siitä, onko kyseessä tilintarkastajan ja tarkastettavan yhteisön vai ketjun ja tarkastettavan yhteisön välinen suhde. Kun 2 artiklan 14 kohdan mukaisen osuuskunnan tai direktiivin 86/635/ETY 45 artiklassa tarkoitetun vastaavan yksikön edellytetään tai sallitaan kansallisten säännösten mukaan olevan voittoa tuottamattoman tilintarkastusyhteisön jäsen, objektiivinen, harkitseva ja asioihin perehtynyt osapuoli ei päättelisi, että jäsenyyteen pohjautuva suhde vaarantaa lakisääteisen tilintarkastajan riippumattomuuden edellyttäen, että kun tällainen tilintarkastusyhteisö suorittaa jonkin jäsenensä lakisääteistä tilintarkastusta, riippumattomuuden periaatetta sovelletaan tilintarkastuksen suorittaviin tilintarkastajiin sekä sellaisiin henkilöihin, jotka saattavat olla sellaisessa asemassa, että he voivat vaikuttaa lakisääteiseen tilintarkastukseen. Esimerkkeinä lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuteen kohdistuvista uhista voidaan mainita tarkastettavaan yhteisöön liittyvä välitön tai välillinen taloudellinen etu ja muiden oheispalvelujen tarjoaminen. Tarkastettavalta yhteisöltä vastaanotettujen palkkioiden määrä ja/tai niiden rakenne voi myös uhata lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta. Kyseisten uhkien lieventämiseksi tai poistamiseksi sovellettavia varotoimia ovat muun muassa kiellot, rajoitukset, muut ohjeet ja menettelytavat sekä tietojen ilmoittaminen.

Lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen olisi kieltäydyttävä sellaisten muiden oheispalvelujen tarjoamisesta, jotka vaarantavat niiden riippumattomuuden. Komissio voi hyväksyä vähimmäisstandardeina riippumattomuutta koskevia täytäntöönpanotoimenpiteitä. Komissio voi tässä yhteydessä ottaa huomioon edellä mainitussa 16 päivänä toukokuuta 2002 annetussa suosituksessa olevat periaatteet. Lakisääteisten tilintarkastajien riippumattomuuden määrittäminen edellyttää, että käsite "ketju", jossa tilintarkastajat toimivat, on selkeä. Siinä on otettava huomioon erilaiset olosuhteet, kuten tapaukset, jotka voidaan rakenteensa puolesta määritellä ketjuksi, koska tarkoituksena on jakaa voittoa tai kustannuksia. Ketjun olemassaolon osoittamista koskevia kriteereitä olisi arvioitava ja punnittava kaikkien tiedossa olevien todellisten olosuhteiden perusteella, kuten ottaen huomioon se, onko olemassa yhteisiä vakioasiakkaita.

- (12) Oman työn tarkastamisen tai oman edun tapauksessa olisi pikemminkin jäsenvaltion kuin lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön tehtävä päättää – tarvittaessa lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden suojaamiseksi – olisiko lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön luovuttava tai pidätyttävä tilintarkastustoimeksiannosta tilintarkastusasiakkaidensa suhteen. Tämä ei kuitenkaan saisi johtaa tilanteeseen, jossa jäsenvaltioilla on yleinen velvollisuus estää lakisääteisiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä tarjoamasta oheispalveluja tilintarkastusasiakkailleen. Sen määrittämiseksi, onko lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön oman työn tarkastamisen tai oman edun tapauksessa asianmukaista olla suorittamatta lakisääteistä tilintarkastusta lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden suojaamiseksi, olisi otettava huomioon muun muassa se, onko tarkastettava yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö laskenut liikkeeseen siirtokelpoisia arvopapereita, jotka on hyväksytty kaupankäynnin kohteeksi rahoitusvälineiden markkinoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY¹ 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdassa tarkoitetuilla säännellyillä markkinoilla.

---

¹ EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1.

- (13) On tärkeää varmistaa yhteisön oikeuden edellyttämien tilintarkastusten yhdenmukainen korkea laatu. Lakisääteiset tilintarkastukset olisi tämän vuoksi suoritettava kansainvälisten tilintarkastusstandardien mukaisesti. Kansainvälisten tilintarkastusstandardien täytäntöönpanemisesta yhteisössä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY¹ mukaisesti. Tilintarkastusasioiden teknisen komitean tai työryhmän pitäisi avustaa komissiota kansainvälisten tilintarkastusstandardien teknisen asianmukaisuuden arvioinnissa, johon myös jäsenvaltioiden julkisten valvontaelinten järjestelmän olisi osallistuttava. Mahdollisimman laajamittaisen yhdenmukaistamisen saavuttamiseksi jäsenvaltioiden pitäisi voida määrätä ylimääräisiä kansallisia tilintarkastusmenettelyjä tai -vaatimuksia vain siinä tapauksessa, että ne ovat tarpeen tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisäateisen tilintarkastuksen laajuuteen liittyvien kansallisten lakisäateisten erityisvaatimusten vuoksi, jolloin kyseiset vaatimukset eivät sisälly hyväksytyihin kansainvälisiin tilintarkastusstandardeihin. Jäsenvaltiot voisivat pitää kyseiset tilintarkastuksen lisämenettelyt voimassa siihen asti kun tilintarkastusmenettelyt tai -vaatimukset on sisällytetty myöhempisiin kansainvälisiin tilintarkastusstandardeihin. Jos hyväksytyihin kansainvälisiin tilintarkastusstandardeihin kuitenkin kuuluu tilintarkastusmenettelyjä, joiden soveltaminen johtaisi oikeudelliseen ristiriitaan kansallisen lainsäädännön kanssa lakisäateisen tilintarkastuksen laajuuteen liittyvien erityisten kansallisten vaatimusten vuoksi, jäsenvaltiot voivat jättää soveltamatta

---

¹ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

kansainvälisten tilintarkastusstandardien ristiriidan aiheuttavaa osaa niin kauan kuin ristiriita on olemassa, edellyttäen että 26 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä sovelletaan. Jäsenvaltioiden asettamien lisävaatimusten tai kansainvälisten tilintarkastusstandardien soveltamatta jättämisen olisi lisättävä yhtiöiden tilinpäätösten uskottavuutta ja oltava yleisen edun mukaista. Tämä edellyttää, että jäsenvaltiot voivat esimerkiksi vaatia tilintarkastajan lisäraportointia valvontaelimelle tai asettaa hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä koskeviin kansallisiin sääntöihin perustuvia muita raportointi- tai tilintarkastusvaatimuksia.

- (14) Jotta komissio voi hyväksyä kansainvälisen tilintarkastusstandardin sovellettavaksi yhteisössä, sen on oltava kansainvälisesti yleisesti hyväksytty ja laadittu täydessä yhteistyössä kaikkien asianomaisten tahojen kanssa avointa ja läpinäkyvää menettelyä noudattaen, lisättävä tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten uskottavuutta ja laatua ja oltava Euroopan yleisen edun mukainen. Tarve hyväksyä kansainväliseen tilintarkastusstandardiin liittyvä lausunto osana standardia olisi arvioitava tapauskohtaisesti päätöksen 1999/468/EY mukaisesti. Komission olisi varmistettava, että arvio kyseisten vaatimusten täyttämisestä on tehty ennen hyväksymismenettelyn aloittamista, ja raportoitava arvioinnin tuloksista tämän direktiivin nojalla perustetun komitean jäsenille.
- (15) Konsolidoitujen tilinpäätösten osalta olisi määriteltävä selvästi konsernin osia tarkastavien lakisääteisten tilintarkastajien vastuualueet. Tätä varten konsernin tilintarkastajan olisi oltava kokonaisvastuussa tilintarkastuskertomuksesta.

- (16) Jotta voidaan parantaa samoja tilinpäätösstandardeja soveltavien yritysten tilinpäätösten vertailtavuutta ja vahvistaa yleistä luottamusta tilintarkastukseen, komissio voi ottaa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti laadittujen tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten tilintarkastusta varten yhteisen tilintarkastuskertomuksen, ellei yhteisön tasolla ole jo hyväksytty asianmukaista standardia tällaiselle kertomukselle.
- (17) Säännöllisillä tarkastuksilla voidaan varmistaa lakisääteisten tilintarkastusten yhdenmukainen korkea laatu. Lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin olisi siksi sovellettava laadunvarmistusjärjestelmää, joka toimii riippumattomasti suhteessa valvonnan kohteena oleviin lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin. Soveltaessaan laadunvarmistusta koskevaa 29 artiklaa jäsenvaltiot voivat päättää, että jos yksittäisillä tilintarkastajilla on yhteinen laadunvarmistusohje, on tarkasteltava vain tilintarkastusyhteisöjä koskevia vaatimuksia. Jäsenvaltiot voivat organisoida laadunvarmistusjärjestelmän siten, että kunkin yksittäisen tilintarkastajan laaduntarkastus suoritetaan vähintään joka kuudes vuosi. Laadunvarmistusjärjestelmän rahoitukseen ei saisi tässä suhteessa kohdistua asiatonta vaikutusta. Komissiolla olisi oltava toimivalta hyväksyä täytäntöönpanotoimenpiteitä laadunvarmistusjärjestelmien organisointiin liittyvissä asioissa ja rahoituksen osalta tapauksissa, joissa yleinen luottamus laadunvarmistusjärjestelmiin on vakavasti vaarantunut. Jäsenvaltioiden julkisen valvonnan järjestelmiä olisi kannustettava löytämään yhteinen lähestymistapa laaduntarkastusten toteuttamiseen välttämättä asettamasta asianosaisille tarpeettomia raskaita.
- (18) Tutkimuksilla ja asianmukaisilla seuraamuksilla voidaan ehkäistä ja oikaista lakisääteisten tilintarkastusten puutteellista suorittamista.

- (19) Lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt ovat vastuussa työnsä tekemisestä asianmukaista huolellisuutta noudattaen, ja niiden tulisi siis vastata huolellisuuden puuttumisesta johtuvasta taloudellisesta vahingosta. Tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen mahdollisuuteen turvautua ammatilliseen vastuuvakuutukseen voi kuitenkin vaikuttaa rajoittamattoman taloudellisen vastuun soveltaminen. Komissio aikoo tutkia näitä kysymyksiä ottaen huomioon sen, että jäsenvaltioiden vastuujärjestelmät voivat poiketa toisistaan huomattavasti.
- (20) Jäsenvaltioiden olisi muodostettava lakisääteisiä tilintarkastajia ja tilintarkastusyhteisöjä koskeva tehokas julkisen valvonnan järjestelmä, joka perustuu kotivaltion valvontaan. Julkisen valvonnan sääntelyjärjestelyillä pitäisi mahdollistaa tehokas yhteistyö yhteisön tasolla jäsenvaltioiden valvontatoimien osalta. Julkisen valvonnan järjestelmän johdossa olisi oltava lakisääteiseen tilintarkastukseen liittyvien alojen asiantuntijoita, jotka eivät toimi tilintarkastajina. Nämä henkilöt voivat olla asiantuntijoita, jotka eivät koskaan ole toimineet tilintarkastajina tai jotka ovat toimineet tilintarkastajina mutta lopettaneet myöhemmin kyseisen toiminnan. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin sallia, että tilintarkastajina toimivilla henkilöillä on vähemmistöedustus julkisen valvonnan järjestelmän johdossa. Suorittaessaan hyväksymiensä lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen valvontaan liittyviä tehtäviä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten olisi toimittava yhteistyössä aina kun se on tarpeen. Viranomaisten yhteistyö on tärkeää pyrittäessä varmistamaan lakisääteisten tilintarkastusten yhdenmukainen korkea laatu yhteisössä. Koska on tarpeen varmistaa jäsenvaltioiden nimeämien toimivaltaisten viranomaisten välinen tehokas yhteistyö ja koordinointi Euroopan tasolla, yhden yhteistyöstä vastaavan elimen nimeäminen ei saisi rajoittaa kunkin yksittäisen viranomaisen mahdollisuuksia tehdä suoraa yhteistyötä jäsenvaltioiden muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

- (21) Julkisen valvonnan periaatteita koskevan 32 artiklan 3 kohdan noudattamisen varmistamiseksi henkilöä, joka ei toimi tilintarkastajana, pidetään asiantuntijana lakisääteiseen tilintarkastukseen liittyvillä aloilla joko hänen aiemman ammattiosaamisensa vuoksi tai vähintään yhdessä 8 artiklassa luetelluista aihepiireistä hankkimansa asiantuntemuksen vuoksi.
- (22) Lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö olisi nimitettävä tarkastettavan yhteisön yhtiökokouksessa tai sen jäsenten kokouksessa. Tilintarkastajan riippumattomuuden turvaamiseksi erottamisen pitäisi olla mahdollista ainoastaan siinä tapauksessa, että erottamiseen on asianmukaiset perusteet ja että ne ilmoitetaan julkisesta valvonnasta vastaavalle viranomaiselle tai vastaaville viranomaisille.
- (23) Koska yleisen edun kannalta merkittävillä yhteisöillä on muita näkyvämpi asema ja niiden merkitys on talouselämän kannalta suurempi, niiden tilinpäätösten tai konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteiseen tarkastamiseen olisi sovellettava tiukempia vaatimuksia.
- (24) Tarkastusvaliokunnilla ja tehokkaalla sisäisellä valvontajärjestelmällä voitaisiin pienentää taloudellisia, operatiivisia ja säännösten noudattamiseen liittyviä riskejä ja parantaa tilinpäätösraportoinnin laatua. Jäsenvaltiot voisivat ottaa huomioon 15 päivänä helmikuuta 2005 annetun komission suosituksen julkisesti noteerattujen yhtiöiden toimivaan johtoon kuulumattomien tai valvovien hallinto- tai valvontaelimen jäsenten tehtävistä sekä hallinto- tai valvontaelimen komiteoista¹, jossa esitetään, miten tarkastusvaliokunnat olisi perustettava ja miten niiden olisi toimittava. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tarkastusvaliokunnan tai vastaavia tehtäviä hoitavan elimen tehtävät uskotaan koko hallinto- tai valvontaelimelle. Tarkastusvaliokunnan 41 artiklan mukaisten tehtävien osalta lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön ei pitäisi olla millään tavoin kyseisen valiokunnan alainen.

---

¹ EUVL L 52, 25.2.2005, s. 51.

(25) Jäsenvaltiot voivat myös päättää vapauttaa tarkastusvaliokuntaa koskevasta vaatimuksesta sellaiset yhteisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, jotka ovat yhteissijoitusyrityksiä, joiden siirtokelpoiset arvopaperit on hyväksytty kaupan kohteeksi säännellyillä markkinoilla. Tässä vaihtoehdossa otetaan huomioon se, että jos yhteissijoitusyritys toimii pelkästään varojen keskitettyä hankintaa varten, tarkastusvaliokunnan käyttö ei aina ole asianmukaista. Tilinpäätösraportointi ja toimintaan liittyvät riskit eivät ole verrattavissa muiden yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilinpäätösraportointiin ja riskeihin. Lisäksi arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset (yhteissijoitusyritykset) ja niiden rahastoyhtiöt toimivat tiukasti määritellyssä sääntely-ympäristössä, ja niihin sovelletaan erityisiä hallinnointimekanismeja, kuten niiden omaisuudenhoitajan harjoittamaa valvontaa. Niiden yhteissijoitusyritysten osalta, joita ei yhdenmukaisteta direktiivillä 85/611/ETY¹, mutta joihin sovelletaan vastaavia viimeksi mainitussa direktiivissä säädetyjä varotoimia, jäsenvaltioiden olisi voitava tässä nimenomaisessa tapauksessa säätää yhdenvertaisesta kohtelusta yhteisön tasolla yhdenmukaistettujen yhteissijoitusyritysten kanssa.

---

¹ Neuvoston direktiivi 85/611/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985, arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EYVL L 375, 31.12.1985, s. 3), direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2005/1/EY (EUVL L 79, 24.3.2005, s. 9).

- (26) Yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen tilintarkastajien riippumattomuuden vahvistamiseksi olisi kyseisten yhteisöjen tilintarkastajana toimivaa avainpartneria tai tilintarkastajina toimivia avainpartnereita vaihdettava säännöllisin välein. Vaihtamisen järjestämiseksi jäsenvaltioiden olisi vaadittava tarkastettavan yhteisön tilintarkastajana toimivan avainpartnerin tai tilintarkastajina toimivien avainpartnereiden vaihtamista, mutta sallittava samalla tilintarkastusyhteisön, johon avainpartneri on tai avainpartnerit ovat sidossuhteessa, jatkaa kyseisen yhteisön lakisääteisenä tilintarkastajana. Mikäli jäsenvaltio pitää asetettujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta sitä tarpeellisena, se voisi vaihtoehtoisesti vaatia tilintarkastusyhteisön vaihtamista, sanotun kuitenkin rajoittamatta 42 artiklan 2 kohdan soveltamista.
- (27) Pääomamarkkinoiden keskinäinen riippuvuus korostaa tarvetta varmistaa, että yhteisön pääomamarkkinoita koskeva kolmansien maiden tilintarkastajien tekemä työ on myös korkealaatuista. Kyseiset tilintarkastajat olisi rekisteröitävä, jotta heistä tulee laaduntarkastusten sekä tutkinta- ja seuraamusjärjestelmän alaisia. Vastavuoroisuuteen perustuvien poikkeusten pitäisi olla mahdollisia edellyttäen, että ne perustuvat komission ja jäsenvaltioiden yhteistyössä suorittamiin vastaavuustesteihin. Direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdassa tarkoitetuille säännellyille markkinoille siirtokelpoisia arvopapereita liikkeeseen laskeneen yhteisön tilintarkastuksen suorittajana pitäisi olla joka tapauksessa aina tilintarkastaja, joka on joko rekisteröity jossain jäsenvaltiossa tai jota valvovat sen kolmannen valtion toimivaltaiset viranomaiset, josta tilintarkastaja on, mikäli komissio tai jäsenvaltio on tunnustanut kyseisen kolmannen maan täyttävän vastaavat yhteisön vaatimukset valvonnan, laadunvarmistusjärjestelmien ja tutkinta- ja seuraamusjärjestelmien periaatteiden osalta ja mikäli kyseinen järjestely perustuu vastavuoroisuuteen. Vaikka jokin jäsenvaltio arvioisi kolmannen maan laadunvarmistusjärjestelmän vastaavaksi, muiden jäsenvaltioiden ei tarvitsisi hyväksyä tätä arviointia eikä sillä saisi olla vaikutusta komission päätökseen.

- (28) Kansainvälisten konsernien tilintarkastukset ovat monimutkaisia, minkä vuoksi jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten olisi toimittava tiiviissä yhteistyössä. Jäsenvaltioiden olisi tämän vuoksi varmistettava, että tilintarkastajan työpaperit ja muut asiakirjat ovat toimivaltaisten kolmansien maiden viranomaisten käytettävissä toimivaltaisten kansallisten viranomaisten välityksellä. Jotta voidaan turvata asianomaisten osapuolten oikeudet ja samalla helpottaa kyseisten asiakirjojen saatavuutta, jäsenvaltioiden olisi voitava myöntää toimivaltaisille kolmansien maiden viranomaisille suora pääsy asiakirjoihin toimivaltaisen kansallisen viranomaisen suostumuksella. Yksi keskeisistä perusteista asiakirjoihin pääsyn myöntämiseksi on se, täyttävätkö kolmansien maiden toimivaltaiset viranomaiset komission asianmukaisiksi ilmoittamat vaatimukset. Kunnes komissio on päättänyt asiasta, jäsenvaltiot voivat arvioida vaatimusten asianmukaisuuden, sen kuitenkaan vaikuttamatta komission päätökseen.
- (29) Tämän direktiivin 36 ja 47 artiklassa tarkoitetun tietojen ilmaisemisen olisi tapahduttava henkilötietojen siirtoa kolmansiin maihin koskevien sääntöjen mukaisesti, joista on säädetty yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY¹.
- (30) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä päätöksen 1999/468/EY mukaisesti ja ottaen asianmukaisella tavalla huomioon komission Euroopan parlamentissa 5 päivänä helmikuuta 2002 antama julkilausuma rahoituspalveluja koskevan lainsäädännön täytäntöönpanosta.

---

¹ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

- (31) Euroopan parlamentilla olisi oltava tarkistuksia ja täytäntöönpanotoimia koskevan luonnoksen esittämisen jälkeen kolme kuukautta aikaa sen tarkasteluun ja mielipiteensä ilmaisemiseen. Kyseistä määräaikaa pitäisi voida kuitenkin kiireellisissä ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa lyhentää. Mikäli parlamentti antaa päätöslauselman mainitussa määräajassa, komission olisi tarkasteltava ehdotettuja toimia uudelleen.
- (32) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita, jotka edellyttävät yhtenäisten tilintarkastusstandardien soveltamista, koulutusvaatimusten ajanmukaistamista, ammattietiikan määrittelyä sekä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön sekä niiden ja kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön teknistä täytäntöönpanoa, mikä on tarpeen pyrittäessä edelleen parantamaan ja yhdenmukaistamaan lakisääteisten tilintarkastusten laatua yhteisössä ja helpottamaan yhteistyötä jäsenvaltioiden kesken sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välillä ja näin lisäämään luottamusta lakisääteiseen tilintarkastukseen, vaan ne voidaan tämän direktiivin laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeen.

- (33) Lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön ja tarkastettavan yhteisön välisen suhteen läpinäkyvyyden lisäämiseksi direktiivejä 78/660/ETY ja 83/349/ETY olisi muutettava siten, että niissä vaaditaan tilintarkastuksesta maksetun palkkion ja oheispalveluista maksettujen palkkioiden ilmoittamista tilinpäätöksen tai konsolidoidun tilinpäätöksen liitetiedoissa.
- (34) Direktiivi 84/253/ETY olisi kumottava, koska siitä puuttuvat kattavat säännöt tilintarkastuksen asianmukaisten puitteiden varmistamiseksi, kuten säännöt julkisesta valvonnasta sekä kurinpito- ja laadunvarmistusjärjestelmistä, ja koska siinä ei säädetä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välistä sääntely-yhteistyötä koskevista erityisistä säännöistä. Oikeusvarmuuden säilyttämiseksi olisi selvästi ilmoitettava, että direktiivin 84/253/ETY mukaisesti hyväksytyt lakisääteisiä tilintarkastajia ja tilintarkastusyhteisöjä pidetään myös tämän direktiivin mukaisesti hyväksytyinä,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I luku

Kohde ja määritelmät

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä määritetään säännöt, jotka koskevat tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisäateistä tilintarkastusta.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) 'lakisäateisellä tilintarkastuksella' tarkoitetaan tilinpäätösten tai konsolidoitujen tilinpäätösten tilintarkastusta, jonka suorittamista edellytetään yhteisön lainsäädännössä;
- 2) 'lakisäateisellä tilintarkastajalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolle jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat tämän direktiivin mukaisesti antaneet luvan suorittaa lakisäateisiä tilintarkastuksia;
- 3) 'tilintarkastusyhteisöllä' tarkoitetaan sen oikeudellisesta muodosta riippumatta oikeushenkilöä tai muuta yhteisöä jolle jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat tämän direktiivin mukaisesti antaneet luvan suorittaa lakisäateisiä tilintarkastuksia;

- 4) 'kolmannen maan tilintarkastusyksiköllä' tarkoitetaan yksikköä, joka suorittaa kolmannessa maassa perustetun yhtiön tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten tilintarkastuksia, riippumatta sen oikeudellisesta muodosta;
- 5) 'kolmannen maan tilintarkastajalla' tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka suorittaa kolmannessa maassa perustetun yhtiön tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten tilintarkastuksia;
- 6) 'konsernin tilintarkastajalla' tarkoitetaan lakisääteistä tilintarkastajaa ja lakisääteisiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöä ja tilintarkastusyhteisöjä, joka suorittaa tai jotka suorittavat konsolidoidun tilinpäätöksen lakisääteisen tilintarkastuksen;
- 7) 'ketjulla' tarkoitetaan:
  - yhteistyöhön tarkoitettua suurempaa kokonaisuutta, johon lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö kuuluu, ja
  - suurempaa kokonaisuutta, joka on selkeästi tarkoitettu voittojen tai kustannusten jakamiseen tai jolla on yhteinen omistus, määräysvalta tai johto, yhteiset laadunvarmistusohjeet ja -menettelytavat, yhteinen liiketoimintasuunnitelma tai joka käyttää yhteistä markkinointinimeä tai yhteisiä asiantuntijaresursseja;
- 8) 'tilintarkastusyhteisön sidosyrityksellä' tarkoitetaan mitä tahansa yritystä, riippumatta sen oikeudellisesta muodosta, joka on yhteydessä tilintarkastusyhteisöön yhteisön omistuksen, määräysvallan tai johdon kautta;
- 9) 'tilintarkastuskertomuksella' tarkoitetaan direktiivin 78/660/ETY 51 a artiklassa ja direktiivin 83/349/ETY 37 artiklassa mainittua lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön antamaa kertomusta;

- 10) 'toimivaltaisilla viranomaisilla' tarkoitetaan laissa nimettyjä viranomaisia tai elimiä, jotka vastaavat lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen sääntelystä ja/tai valvonnasta tai niiden osa-alueista; viittaus "toimivaltaiseen viranomaiseen" tietyssä artiklassa tarkoittaa viittausta kyseisessä artiklassa tarkoitetuista tehtävistä vastaavaan viranomaiseen tai elimeen tai vastaaviin elimiin;
- 11) 'kansainvälisillä tilintarkastusstandardeilla' tarkoitetaan kansainvälisiä standardeja (International Standards on Auditing, ISA) ja niihin liittyviä lausuntoja ja standardeja, sikäli kuin ne ovat merkityksellisiä lakisääteisen tilintarkastuksen kannalta;
- 12) 'kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla' tarkoitetaan IASB:n (International Accounting Standards Board) antamia tai hyväksymiä IAS-standardeja (International Accounting Standards), IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) ja niitä koskevia tulkintoja (SIC-IFRIC-tulkinnat), kyseisten standardien ja niitä koskevien tulkintojen myöhempiä muutoksia sekä tulevaisuudessa annettavia standardeja ja niitä koskevia tulkintoja;

- 13) 'yleisen edun kannalta merkittävillä yhteisöillä' jäsenvaltion lainsäädännön alaisia yhteisöjä, joiden direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdassa tarkoitettua siirtokelpoiset arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi jonkin jäsenvaltion säännellyillä markkinoilla, luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamista 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY¹ 1 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä luottolaitoksia sekä direktiivin 91/674/ETY 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja vakuutusyrityksiä. Jäsenvaltiot voivat myös nimetä muita yhteisöjä yleisen edun kannalta merkittäviksi yhteisöiksi, esimerkiksi yhteisöjä, joilla on yleisen edun kannalta suuri merkitys niiden liiketoiminnan luonteen, yhteisön koon tai työntekijämäärän vuoksi;
- 14) 'osuuskunnalla' tarkoitetaan eurooppaosuuskunnan (SCE) säännöistä 22 päivänä heinäkuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1435/2003² 1 artiklan mukaista eurooppaosuuskuntaa tai muuta osuuskuntaa, jonka osalta yhteisön lainsäädäntö edellyttää lakisääteisen tilintarkastuksen suorittamista, direktiivin 2000/12/EY 1 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä luottolaitosta ja direktiivin 91/674/ETY 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vakuutusyritystä;
- 15) 'henkilöllä, joka ei toimi tilintarkastajana', tarkoitetaan kaikkia luonnollisia henkilöitä, jotka vähintään kolmeen vuoteen ennen toimintaansa julkisen valvonnan järjestelmän johdossa eivät ole suorittaneet lakisääteisiä tilintarkastuksia, eivät ole olleet äänioikeutettuja tilintarkastusyhteisössä, eivät ole olleet tilintarkastusyhteisön hallinto- tai johtoelimen jäseniä eivätkä ole olleet tilintarkastusyhteisön palveluksessa tai muussa sidossuhteessa siihen;

---

¹ EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2005/1/EY.

² EUVL L 207, 18.8.2003, s. 1.

- 16) 'avainpartnerilla' ('avainpartnereilla') tarkoitetaan
- a) lakisääteistä tilintarkastajaa, jonka (lakisääteisiä tilintarkastajia, jotka) tilintarkastusyhteisö on tiettyä tilintarkastustoimeksiantoa varten nimennyt ensisijaisesti vastuulliseksi suorittamaan lakisääteisen tilintarkastuksen tilintarkastusyhteisön puolesta; tai
  - b) konsernitilintarkastuksen yhteydessä vähintään lakisääteistä tilintarkastajaa, jonka (lakisääteisiä tilintarkastajia, jotka) tilintarkastusyhteisö on nimennyt ensisijaisesti vastuulliseksi suorittamaan lakisääteisen tilintarkastuksen konsernin tasolla, ja lakisääteistä tilintarkastajaa, joka (lakisääteisiä tilintarkastajia, jotka) on nimetty ensisijaisesti vastuulliseksi merkittävien tytäryhtiöiden tasolla; tai
  - c) lakisääteistä tilintarkastajaa, joka allekirjoittaa (lakisääteisiä tilintarkastajia, jotka allekirjoittavat) tilintarkastuskertomuksen.

II luku

Hyväksyminen, jatkuva koulutus ja vastavuoroinen tunnustaminen

3 artikla

Tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksyminen

1. Lakisääteisen tilintarkastuksen saavat suorittaa ainoastaan ne lakisääteiset tilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisöt, jotka on hyväksytty siinä jäsenvaltiossa, joka lakisääteistä tilintarkastusta edellyttää.
2. Jäsenvaltion on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, jotka ovat vastuussa lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymisestä.

Toimivaltaisina viranomaisina voi olla ammattialajärjestöjä edellyttäen, että ne ovat VIII luvussa säädetyn julkisen valvonnan järjestelmän alaisia.

3. Jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat hyväksyä lakisääteiseksi tilintarkastajaksi ainoastaan luonnollisen henkilön, joka täyttää vähintään 4 ja 6–10 artiklassa säädetty edellytykset, sanotun kuitenkin rajoittamatta 11 artiklan soveltamista.

4. Jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat hyväksyä tilintarkastusyhteisöiksi ainoastaan yhteisön, joka täyttää seuraavat edellytykset:
- a) Lakisääteisiä tilintarkastuksia tilintarkastusyhteisön puolesta suorittavien luonnollisten henkilöiden on täytettävä vähintään 4 ja 6–12 artiklassa säädetyt edellytykset ja heidän on oltava kyseisessä jäsenvaltiossa hyväksytyjä lakisääteisiä tilintarkastajia;
  - b) Äänen enemmistön yhteisössä on oltava joko jossakin jäsenvaltiossa hyväksytyillä tilintarkastusyhteisöillä tai luonnollisilla henkilöillä, jotka täyttävät vähintään 4 ja 6–12 artiklassa säädetyt edellytykset; jäsenvaltiot voivat edellyttää, että kyseiset luonnolliset henkilöt on hyväksyttävä myös jossakin muussa jäsenvaltiossa. Osuuskuntien ja direktiivin 86/635/ETY 45 artiklassa tarkoitettujen vastaavien yhteisöjen lakisääteisen tilintarkastuksen osalta jäsenvaltiot voivat vahvistaa äänioikeutta koskevia muita erityissäännöksiä;
  - c) Yhteisön hallinto- tai johtoelimen jäsenten enemmistön, joka voi olla enintään 75 prosenttia, on oltava joko jossakin jäsenvaltiossa hyväksytyjä tilintarkastusyhteisöjä tai luonnollisia henkilöitä, jotka täyttävät vähintään 4 ja 6–12 artiklassa säädetyt edellytykset. Jäsenvaltiot voivat säätää, että kyseiset luonnolliset henkilöt on hyväksyttävä myös jossakin muussa jäsenvaltiossa. Jos hallinto- tai johtoelimessä ei ole kuin kaksi jäsentä, toisen on täytettävä vähintään tässä kohdassa säädetyt edellytykset;

d) Yhteisön on täytettävä 4 artiklassa säädetyt edellytykset.

Jäsenvaltiot voivat määrätä lisäedellytyksiä vain c alakohdan suhteen. Tällaisten edellytysten on oltava oikeasuhteisia tavoitteisiin nähden ja niillä ei saa ylittää sitä, mikä on ehdottoman välttämätöntä.

4 artikla

Hyvä maine

Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksymisen ainoastaan hyvämaineisille luonnollisille henkilöille tai yhteisöille.

5 artikla

Hyväksymisen peruuttaminen

1. Lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön hyväksyminen on peruutettava, jos kyseisen henkilön tai yhteisön hyvä maine on vakavasti vaarantunut. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää kohtuullisesta määräajasta hyvämaineisuutta koskevien vaatimusten täyttämiseksi.
2. Tilintarkastusyhteisön hyväksyminen on peruutettava, jos jokin 3 artiklan 4 kohdan b ja c alakohdassa säädetyistä edellytyksistä ei enää täyty. Jäsenvaltio voi kuitenkin säätää kohtuullisen määräajan, jonka aikana edellytysten on jälleen täytyttävä.

3. Jos lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön hyväksyminen peruutetaan jostakin syystä, sen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen, jossa hyväksyminen peruutetaan, on ilmoitettava peruuttamisesta ja sen syistä niiden jäsenvaltioiden asianmukaisille toimivaltaisille viranomaisille, joissa lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö on myös hyväksytty ja jotka on kirjattu ensin mainitun jäsenvaltion rekisteriin 16 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti.

6 artikla

Koulutusvaatimukset

Luonnollinen henkilö voidaan hyväksyä suorittamaan lakisääteistä tilintarkastusta sen jälkeen, kun hän on korkeakoulu- tai vastaavan kelpoisuuden saavutettuaan suorittanut teoreettisen opintokokonaisuuden ja vaadittavan käytännön harjoittelun sekä suorittanut hyväksytysti kyseisen jäsenvaltion järjestämän tai tunnustaman ammattitutkinnon, joka on yliopiston loppututkinnon tai vastaavan tasoinen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 11 artiklan soveltamista.

7 artikla

Ammatillinen tutkinto

Edellä 6 artiklassa tarkoitetun ammatillisen tutkinnon on taattava riittävät teoreettiset tiedot lakisääteisen tilintarkastuksen kannalta merkityksellisillä aloilla sekä kyky soveltaa tietoja käytännössä. Ainakin osan tutkinnosta on oltava kirjallinen.

8 artikla
Teoriakoe

1. Tutkintoon sisältyvän teoriakokeen tulee käsittää erityisesti seuraavat aihepiirit:
  - a) laskentatoimen yleinen teoria ja periaatteet,
  - b) tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten laadintaan liittyvät oikeudelliset vaatimukset ja normit,
  - c) kansainväliset tilinpäätösstandardit,
  - d) tilinpäätösanalyysi,
  - e) kustannuslaskenta ja sisäinen laskentatoimi,
  - f) riskinhallinta ja sisäinen valvonta,
  - g) tilintarkastus ja ammattiosaaminen,
  - h) lakisääteiseen tilintarkastukseen ja lakisääteisiin tilintarkastajiin liittyvät oikeudelliset vaatimukset ja ammatilliset normit,
  - i) kansainväliset tilintarkastusstandardit,
  - j) ammattietiikka ja riippumattomuus.

2. Tutkinnon on katettava myös vähintään seuraavat aihepiirit siltä osin kuin ne ovat merkityksellisiä tilintarkastuksen kannalta:
- a) yhtiöoikeus sekä johtamis- ja hallintojärjestelmät (corporate governance),
  - b) maksukyvyttömyysmenettelyä ja muita vastaavia menettelyjä koskeva lainsäädäntö,
  - c) vero-oikeus,
  - d) siviili- ja kauppaoikeus,
  - e) sosiaaliturvalainsäädäntö ja työlainsäädäntö,
  - f) tietotekniikka ja tietokonejärjestelmät,
  - g) liiketalous, kansantalous ja rahoitus,
  - h) matematiikka ja tilastotiede,
  - i) yrityksen taloushallinnon peruseräkkeet.
3. Komissio voi 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti mukauttaa 1 kohdassa tarkoitettuun teoriakokeeseen sisällytettävien aihepiirien luetteloa. Komissio ottaa huomioon tilintarkastuksessa ja tilintarkastajien ammattialalla tapahtuvan kehityksen hyväksyessään näitä täytäntöönpanotoimenpiteitä.

9 artikla
Poikkeukset

1. Jäsenvaltio voi 7 ja 8 artiklasta poiketen säätää, että henkilö, joka on suorittanut yliopistotutkinnon tai vastaavan tutkinnon tai jolla on yliopistossa suoritettu arvosana tai vastaava pätevyys yhdessä tai useammassa 8 artiklassa tarkoitetussa oppiaineessa, voidaan vapauttaa teoreettisen tiedon kokeesta niiden oppiaineiden osalta, jotka sisältyvät kyseiseen tutkintoon tai arvosanaan.
2. Jäsenvaltio voi 7 artiklasta poiketen säätää, että henkilö, jolla on yliopistossa suoritettu arvosana tai sitä vastaava pätevyys yhdessä tai useammassa 8 artiklassa tarkoitetussa oppiaineessa, voidaan vapauttaa teoreettisen tiedon soveltamistaidon kokeesta näiden oppiaineiden osalta, jos hän on suorittanut niissä käytännön harjoittelun, mistä on osoituksena valtion tunnustama tutkinto tai todistus.

10 artikla
Käytännön harjoittelu

1. Tutkintoon sisältyvällä kokeella tutkittavan teoreettisen tiedon käytäntöön soveltamista koskevan valmiuden varmistamiseksi henkilön on suoritettava vähintään kolmen vuoden käytännön harjoittelu muun muassa tilinpäätösten, konsolidoitujen tilinpäätösten tai vastaavien taloudellisten laskelmien tarkastamisessa. Vähintään kaksi kolmasosaa käytännön harjoittelusta on suoritettava jonkin jäsenvaltiossa hyväksytyyn lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön kanssa.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että koko käytännön harjoittelu suoritetaan sellaisten henkilöiden ohjauksessa, jotka voivat antaa riittävät takeet kyvystään järjestää käytännön harjoittelua.

11 artikla

Pitkän käytännön kokemuksen tuoma pätevyys

Jäsenvaltio voi hyväksyä lakisääteiseksi tilintarkastajaksi henkilön, joka ei täytä 6 artiklassa säädettyjä edellytyksiä, jos hän kykenee osoittamaan, että

- a) hän on 15 vuoden ajan harjoittanut ammattimaisesti toimintaa, jossa hän on saanut riittävän kokemuksen rahoituksen, oikeustieteen ja laskentatoimen aloilta, ja suorittanut 7 artiklassa tarkoitetun ammattitutkinnon, tai
- b) että hän on seitsemän vuoden ajan harjoittanut ammattimaisesti toimintaa mainituilla aloilla sekä lisäksi suorittanut 10 artiklassa tarkoitetun käytännön harjoittelun ja 7 artiklassa tarkoitetun ammattitutkinnon.

12 artikla

Käytännön harjoittelun ja teoreettisen koulutuksen yhdistäminen

1. Jäsenvaltiot voivat säätää, että 8 artiklassa tarkoitettujen oppiaineiden teoreettisiin opintoihin käytetyt ajanjaksot lasketaan 11 artiklassa tarkoitettuun ammattimaisen toiminnan keston, jos tällaisista opinnoista on osoituksena valtion tunnustama tutkinto. Opintoihin käytetyn ajan tulee kuitenkin olla vähintään vuosi, eikä sitä saa vähentää ammattimaiseen toimintaan käytetystä ajasta enempää kuin neljä vuotta.

2. Ammattimaisen toiminnan ja käytännön harjoittelun keston on oltava vähintään sama kuin teoreettisten opintojen ja 10 artiklan mukaan vaadittavan käytännön harjoittelun yhteiskeston.

13 artikla

Jatkuva koulutus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteisten tilintarkastajien edellytetään osallistuvan asianmukaisiin jatkuvan koulutuksen ohjelmiin ylläpitääkseen teoreettisen tiedon, ammatillisen osaamisen ja ammatillisten arvojen riittävää tasoa ja että jatkuvan koulutuksen vaatimusten noudattamatta jättämiseen sovelletaan 30 artiklassa tarkoitettuja seuraamuksia.

14 artikla

Toisten jäsenvaltioiden tilintarkastajien hyväksyminen

Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on päätettävä menettelyistä, joilla hyväksytään toisissa jäsenvaltioissa hyväksytyt lakisääteiset tilintarkastajat. Näissä menettelyissä ei voida vaatia muuta kuin vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston direktiivin 89/48/ETY¹ 4 artiklan mukaisen kelpoisuuskokeen hyväksytyä suorittamista. Kelpoisuuskokeessa, joka suoritetaan jollakin asianomaisen jäsenvaltion kielilainsäädännössä sallitulla kielellä, voidaan arvioida lakisääteisen tilintarkastajan tietämystä ainoastaan niistä kyseisen jäsenvaltion laeista ja muista säännöksistä, joilla on merkitystä lakisääteisen tilintarkastuksen kannalta.

---

¹ EYVL L 19, 24.1.1989, s. 16, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/19/EY (EYVL L 206, 31.7.2001, s. 1).

III luku

Rekisteröinti

15 artikla

Julkinen rekisteri

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt merkitään 16 ja 17 artiklan mukaisesti julkiseen rekisteriin. Poikkeustapauksissa jäsenvaltiot voivat poiketa tässä artiklassa ja 16 artiklassa asetetuista julkistamista koskevista vaatimuksista, mutta vain siinä määrin kuin on tarpeen kenen tahansa henkilön henkilökohtaiseen turvallisuuteen kohdistuvan välittömän ja merkittävän uhkan lieventämiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kukin lakisäätäinen tilintarkastaja ja tilintarkastusyhteisö on merkitty julkiseen rekisteriin omalla numerollaan. Tiedot tallennetaan rekisteriin sähköisessä muodossa, ja niiden on oltava julkisesti saatavilla sähköisessä muodossa.
3. Julkisen rekisterin on sisällettävä myös niiden toimivaltaisten viranomaisten nimet ja osoitteet, jotka ovat vastuussa 3 artiklassa tarkoitetusta hyväksymisestä, 29 artiklassa tarkoitetusta laadunvarmistuksesta, 30 artiklassa tarkoitetuista lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin kohdistettavista tutkinnasta ja seuraamuksista sekä 32 artiklassa tarkoitetusta julkisesta valvonnasta.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu julkinen rekisteri on käytössä viimeistään ... *

---

* Kolme vuotta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

16 artikla

Lakisääteisten tilintarkastajien rekisteröinti

1. Lakisääteisistä tilintarkastajista on kirjattava julkiseen rekisteriin vähintään seuraavat tiedot:
  - a) nimi, osoite ja rekisteröintinumero;
  - b) tarvittaessa sen tilintarkastusyhteisön nimi ja osoite, Internet-osoite ja rekisteröintinumero, jonka palveluksessa lakisääteinen tilintarkastaja on tai johon hän on sidossuhteessa partnerina tai muulla tavalla;
  - c) kaikki muut rekisteröinnit lakisääteisenä tilintarkastajana muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisissa viranomaisissa ja tilintarkastajana kolmansissa maissa, mukaan lukien rekisteröintiviranomaisen tai -viranomaisten nimi tai nimet ja tarvittaessa rekisteröintinumero tai -numerot.
2. Tämän direktiivin 45 artiklan mukaisesti rekisteröidyt kolmansien maiden tilintarkastajat on selvästi rekisteröitävä sellaisina eikä lakisääteisinä tilintarkastajina.

17 artikla

Tilintarkastusyhteisöjen rekisteröinti

1. Tilintarkastusyhteisöistä on kirjattava julkiseen rekisteriin vähintään seuraavat tiedot:
  - a) nimi, osoite ja rekisteröintinumero;
  - b) oikeudellinen muoto;
  - c) yhteystiedot, ensisijaisen yhteyshenkilön nimi ja mahdollisen Internet-sivuston osoite;
  - d) jäsenvaltiossa sijaitsevien toimipisteiden osoitteet;
  - e) tilintarkastusyhteisön palveluksessa olevien tai siihen sidossuhteessa partnerina tai muulla tavalla olevien lakisääteisten tilintarkastajien nimet ja rekisteröintinumerot;
  - f) kaikkien omistajien ja osakkeenomistajien nimet ja työosoitteet;
  - g) kaikkien hallinto- tai johtoelimen jäsenten nimet ja työosoitteet;

- h) tieto mahdollisesta jäsenyydestä ketjussa ja luettelo jäsen- tai sidosyritysten nimistä ja osoitteista tai paikka, jossa kyseiset tiedot ovat julkisesti saatavilla;
- i) kaikki muut rekisteröinnit tilintarkastusyhteisönä muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisissa viranomaisissa ja tilintarkastusyksikköinä kolmansissa maissa, mukaan lukien rekisteröintiviranomaisen tai -viranomaisten nimi tai nimet ja tarvittaessa rekisteröintinumero tai -numerot.

2. Tämän direktiivin 45 artiklan mukaisesti rekisteröidyt kolmansien maiden tilintarkastusyhteisöt on selvästi rekisteröitävä sellaisina eikä tilintarkastusyhteisöinä.

18 artikla

Rekisteritietojen päivittäminen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt ilmoittavat viipymättä julkisen rekisterin ylläpidosta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille rekisterin sisältämien tietojen muutoksista. Ilmoituksen jälkeen rekisteritiedot on päivitettävä viipymättä.

19 artikla

Vastuu rekisteritiedoista

Lakisäätöisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön on allekirjoitettava tiedot, jotka toimitetaan asianmukaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle 16, 17 ja 18 artiklan mukaisesti. Jos toimivaltainen viranomainen edellyttää tietojen toimittamista sähköisesti, tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi sähköisiä allekirjoituksia koskevista yhteisön puiteista 13 päivänä joulukuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/93/EY¹ 2 artiklan 1 alakohdassa määritetyllä sähköisellä allekirjoituksella.

20 artikla

Kieli

1. Tiedot merkitään julkiseen rekisteriin jollakin asianomaisen jäsenvaltion kielilainsäädännössä sallitulla kielellä.
2. Jäsenvaltiot voivat sallia, että tiedot merkitään julkiseen rekisteriin myös yhdellä tai useammalla muulla yhteisön virallisella kielellä. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että tietojen käännösten on oltava virallisia käännöksiä.

Asianomaisen jäsenvaltion on kaikissa tapauksissa varmistettava, että rekisteristä käy ilmi se, onko kyseessä virallinen käännös.

---

¹ EYVL L 13, 19.1.2000, s. 12.

IV luku

Ammattietiikka, riippumattomuus, objektiivisuus, luottamuksellisuus ja salassapitovelvollisuus

21 artikla

Ammattietiikka

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikkiin lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin sovelletaan ammattietiikkaa koskevia periaatteita. Näihin on vähintään sisällyttävä ammattietiikkaan kuuluva yleisen edun mukainen tehtävä, rehellisyys ja objektiivisuus sekä ammatillinen pätevyys ja huolellisuus.
2. Varmistaakseen luottamuksen tilintarkastukseen sekä tämän artiklan 1 kohdan yhdenmukaisen soveltamisen komissio voi toteuttaa ammattietiikan periaatteisiin perustuvia täytäntöönpanotoimenpiteitä 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

22 artikla

Riippumattomuus ja puolueettomuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteinen tilintarkastaja ja/tai tilintarkastusyhteisö toimii lakisääteistä tilintarkastusta suorittaessaan itsenäisesti suhteessa tarkastettavaan yhteisöön eikä osallistu sen päätöksentekoon.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö ei suorita lakisääteistä tilintarkastusta, jos lakisääteisen tilintarkastajan, tilintarkastusyhteisön tai ketjun, myös muut oheispalvelut huomioon ottaen, sekä tarkastettavan yhteisön välillä on välitön tai välillinen taloudellinen, liike-, työ- tai muu sellainen suhde, jonka objektiivinen, harkitseva ja asioihin perehtynyt kolmas osapuoli voi päätellä vaarantavan lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden. Jos lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuteen kohdistuu uhkia, esimerkiksi oman työn tarkastamisen, oman edun, asianajon, läheisyyden, luottamuksen tai painostuksen uhka, lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön on sovellettava varotoimia kyseisten uhkien lieventämiseksi. Jos nämä uhat ovat sovellettuihin varotoimiin verrattuina niin merkittäviä, että riippumattomuus vaarantuu, lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö ei saa suorittaa lakisääteistä tilintarkastusta.

Jäsenvaltioiden on lisäksi varmistettava, että kun on kyse yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä koskevista lakisääteisistä tilintarkastuksista ja kun se on aiheellista lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden suojaamiseksi, lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö ei suorita lakisääteistä tilintarkastusta oman työn tarkastamisen tai oman edun tapauksessa.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö kirjaa tilintarkastukseen liittyviin työpapereihin kaikki riippumattomuuteensa kohdistuvat merkittävät uhkat sekä toimenpiteet kyseisten uhkien lieventämiseksi.

4. Varmistaakseen luottamuksen tilintarkastukseen sekä tämän artiklan 1 ja 2 kohdan yhdenmukaisen soveltamisen komissio voi 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun menettelyn mukaisesti hyväksyä periaatteisiin perustuvia täytäntöönpanotoimenpiteitä, jotka koskevat
- a) edellä 2 kohdassa tarkoitettuja uhkia ja toimenpiteitä;
  - b) tilanteita, joissa 2 kohdassa määritellyt uhat ovat niin merkittäviä, että lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuus vaarantuu;
  - c) oman työn tarkastamista tai omaa etua koskevia 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuja tapauksia, joissa voidaan tai ei voida suorittaa lakisääteisiä tilintarkastuksia.

23 artikla

Luottamuksellisuus ja salassapitovelvollisuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki tiedot ja asiakirjat, jotka lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö saa käyttöönsä lakisääteistä tilintarkastusta suorittaessaan, suojataan riittävästi luottamuksellisuutta ja salassapitovelvollisuutta koskevilla säännöillä.
2. Lakisääteisiin tilintarkastajiin tai tilintarkastusyhteisöihin liittyvät luottamuksellisuutta ja salassapitovelvollisuutta koskevat säännöt eivät saa estää tämän direktiivin säännösten soveltamisen valvontaa.
3. Jos lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö korvataan toisella lakisääteisellä tilintarkastajalla tai tilintarkastusyhteisöllä, edellisen lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön on annettava tulevalle lakisääteiselle tilintarkastajalle tai tilintarkastusyhteisölle mahdollisuus tutustua kaikkiin tarkastettavaa yhteisöä koskeviin olennaisiin tietoihin.

4. Lakisääteisestä tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä, joka ei enää hoida tiettyä tilintarkastustoimeksiantoa, ja aikaisempaa lakisääteisistä tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä koskevat edelleen 1 ja 2 kohdan säännökset tämän tilintarkastustoimeksiannon osalta.

24 artikla

Tilintarkastusyhteisöjen puolesta lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavien tilintarkastajien riippumattomuus ja puolueettomuus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tilintarkastusyhteisön tai sen sidosyrityksen omistajat, osakkeenomistajat tai hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenet eivät osallistu lakisääteisen tilintarkastuksen suorittamiseen tavalla, joka vaarantaa tilintarkastusyhteisön puolesta lakisääteisistä tilintarkastusta suorittavan lakisääteisen tilintarkastajan riippumattomuuden ja puolueettomuuden.

25 artikla

Tilintarkastuksesta maksettavat palkkiot

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että asianmukaisilla säännöillä varmistetaan se, että lakisääteisestä tilintarkastuksesta maksettavat palkkiot

- a) eivät määräydy osittain tai kokonaan tarkastettavalle yhteisölle tarjottavien oheispalvelujen perusteella;
- b) eivät voi perustua minkäänlaiseen ehdollisuuteen.

V luku

Tilintarkastusstandardit ja raportointi

26 artikla

Tilintarkastusstandardit

1. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt suorittavat lakisääteiset tilintarkastukset komission 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti hyväksymiä kansainvälisiä tilintarkastusstandardeja noudattaen. Jäsenvaltiot saavat soveltaa kansallista tilintarkastusstandardia siihen saakka, kun komissio on hyväksynyt samaa asiaa koskevan kansainvälisen tilintarkastusstandardin. Hyväksytyt kansainväliset tilintarkastusstandardit on julkaistava kokonaisuudessaan kaikilla yhteisön virallisilla kielillä Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
2. Komissio voi päättää 48 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen kansainvälisten tilintarkastusstandardien soveltuvuudesta yhteisössä. Komissio hyväksyy kansainväliset tilintarkastusstandardit sovellettavaksi yhteisössä ainoastaan, jos
  - a) ne on laadittu asianmukaisessa menettelyssä julkisen valvonnan alaisena ja läpinäkyvyyttä noudattaen ja ne ovat kansainvälisesti hyväksytyjä;

- b) ne varmistavat osaltaan tilinpäätöksille ja konsolidoiduille tilinpäätöksille korkean tason uskottavuuden ja laadun direktiivin 78/660/ETY 2 artiklan 3 kohdassa ja direktiivin 83/349/ETY 16 artiklan 3 kohdassa säädettyjen periaatteiden mukaisesti; ja
- c) ne ovat Euroopan yleisen edun mukaisia.

3. Jäsenvaltiot voivat määrätä ylimääräisiä tilintarkastusmenettelyjä tai -vaatimuksia kansainvälisten tilintarkastusstandardien lisäksi – taikka poikkeustapauksissa olla soveltamatta osia viimeksimainituista – vain siinä tapauksessa, että se on tarpeen lakisääteisen tilintarkastuksen laajuuteen liittyvien kansallisten lakisääteisten erityisvaatimusten vuoksi. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseiset ylimääräiset tilintarkastusmenettelyt tai -vaatimukset ovat 2 kohdan b ja c alakohdassa vahvistettujen säännösten mukaiset, ja niiden on ilmoitettava niistä komissiolle ja jäsenvaltioille ennen niiden hyväksymistä. Kun on kyse poikkeustapauksesta, jossa jäsenvaltio jättää soveltamatta tiettyjä osia kansainvälisestä tilintarkastusstandardista, sen on ilmoitettava erityiset lakisääteiset vaatimuksensa sekä niiden ylläpitämistä tukevat perustelut komissiolle ja muille jäsenvaltioille vähintään kuusi kuukautta ennen niiden kansallista hyväksymistä, tai kun on kyse vaatimuksista, jotka olivat jo voimassa, kun kansainvälinen tilintarkastusstandardi hyväksyttiin, enintään kolmen kuukauden kuluessa kyseisen kansainvälisen tilintarkastusstandardin hyväksymisestä.

4. Jäsenvaltiot voivat asettaa tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteistä tilintarkastusta koskevia ylimääräisiä vaatimuksia ...* saakka.

27 artikla

Konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteinen tilintarkastus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että konsernin konsolidoidun tilinpäätöksen lakisääteisessä tilintarkastuksessa

- a) konsernin tilintarkastaja on täysimääräisesti vastuussa konsolidoidusta tilinpäätöksestä annettavasta tilintarkastuskertomuksesta;
- b) konsernin tilintarkastaja suorittaa tarkastuksen ja osoittaa asiakirjoilla tarkastaneensa kolmannen maan tilintarkastajan tai tilintarkastajien, lakisääteisen tilintarkastajan tai lakisääteisten tilintarkastajien, kolmannen maan tilintarkastusyksikön tai tilintarkastusyksiköiden tai tilintarkastusyhteisön tai tilintarkastusyhteisöjen konsernin tilintarkastusta varten suorittaman tilintarkastustyön. Konsernin tilintarkastajan säilyttämän dokumentaation perusteella asianomaisen toimivaltaisen viranomaisen on voitava asianmukaisesti tarkastaa konsernin tilintarkastajan suorittama työ;

---

* Neljä vuotta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

- c) kun yritysryhmän osan tarkastaa tai tarkastavat sellaisen kolmannen maan tilintarkastaja tai tilintarkastajat tai tilintarkastusyksikkö tai tilintarkastusyksiköt, joka ei ole sopinut tai jotka eivät ole sopineet 47 artiklassa tarkoitetuista työskentelyjärjestelyistä, konsernin tilintarkastaja on vastuussa kolmannen maan tilintarkastajan tai tilintarkastajien tai tilintarkastusyksikön tai tilintarkastusyksiköiden suorittamaa tilintarkastustyötä koskevan dokumentaation, konsernin tilintarkastuksen edellyttämät työpaperit mukaan lukien, asianmukaisesta toimittamisesta pyydettyä julkisen valvonnan viranomaisille. Kyseisen toimittamisen varmistamiseksi konsernin tilintarkastajan on säilytettävä itsellään jäljennökset kyseisestä dokumentaatiosta tai vaihtoehtoisesti sovittava kolmannen maan tilintarkastajan tai tilintarkastajien tai tilintarkastusyksikön tai tilintarkastusyksiköiden kanssa siitä, että hänellä on asianmukainen ja rajoittamaton mahdollisuus tutustua pyydettyä asiakirjoihin, tai ryhdyttävä muihin asianmukaisiin toimiin. Mikäli oikeudelliset tai muut esteet tekevät mahdottomaksi tilintarkastajan työpapereiden siirtämisen kolmannelta maasta konsernin tilintarkastajalle, tämän säilyttämässä dokumentaatiossa on oltava todiste siitä, että hän on ryhtynyt asianmukaisiin menettelyihin saadakseen mahdollisuuden tutustua tilintarkastusdokumentaatioon, ja jos on kyse muista kuin kansallisesta lainsäädännöstä johtuvista oikeudellisista esteistä, todiste kyseisen esteen olemassaolosta.

28 artikla

Tilintarkastusraportointi

1. Kun tilintarkastusyhteisö suorittaa lakisääteisen tilintarkastuksen, tilintarkastusyhteisön puolesta tarkastuksen suorittavan lakisääteisen tilintarkastajan tai suorittavien lakisääteisten tilintarkastajien on allekirjoitettava tilintarkastuskertomus.
Poikkeustapauksissa jäsenvaltiot voivat säätää, että tätä allekirjoitusta ei tarvitse julkistaa, jos julkistaminen voi johtaa jonkun henkilökohtaiseen turvallisuuteen kohdistuvaan välittömään ja merkittävään uhkaan. Joka tapauksessa kyseisen henkilön nimen tai kyseisten henkilöiden nimien on oltava asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten tiedossa.
2. Sen estämättä, mitä direktiivin 78/660/ETY 51 a artiklan 1 kohdassa säädetään, ja jos komissio ei ole hyväksynyt yhteistä standardia tilintarkastuskertomukselle tämän direktiivin 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti, komissio voi, vahvistaakseen yleistä luottamusta tilintarkastukseen, hyväksyä tämän direktiivin 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti yhteisen standardin tilintarkastuskertomuksille tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten osalta, jotka on laadittu hyväksytyjä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen.

VI luku

Laadunvarmistus

29 artikla

Laadunvarmistusjärjestelmät

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin sovelletaan laadunvarmistusjärjestelmää, joka täyttää ainakin seuraavat edellytykset:
  - a) laadunvarmistusjärjestelmä on muodostettava tavalla, joka tekee siitä riippumattoman suhteessa valvonnan kohteena oleviin lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin sekä VIII luvussa säädetyllä tavalla julkisen valvonnan alaisen;
  - b) laadunvarmistusjärjestelmän rahoituksen on oltava turvattu, eivätkä lakisääteiset tilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisöt saa asiattomasti vaikuttaa siihen millään tavalla;
  - c) laadunvarmistusjärjestelmällä on oltava riittävät resurssit;
  - d) laaduntarkastuksia suorittavilla henkilöillä on oltava asianmukainen ammatillinen koulutus ja kokemus lakisääteisen tilintarkastuksen ja tilinpäätösraportoinnin alalla sekä laaduntarkastuksiin pätevöittävä erityiskoulutus;

- e) laaduntarkastustoimeksiantojen suorittajat on valittava puolueettomalla menettelyllä, jolla on määrä varmistaa, että tarkastusten suorittajien ja tarkastusten kohteena olevien lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen välillä ei ole eturistiriitoja;
- f) laaduntarkastuksissa, joihin kuuluu valikoidun tilintarkastusaineiston asianmukainen tarkastaminen, on arvioitava voimassa olevien tilintarkastusstandardien ja riippumattomuutta koskevien vaatimusten noudattamista, käytettyjen resurssien määrää ja laatua, tilintarkastuspalkkioita sekä tilintarkastusyhteisön sisäistä laadunvalvontajärjestelmää;
- g) laaduntarkastuksesta on laadittava kertomus, joka sisältää laaduntarkastuksen perusteella tehdyt keskeiset päätelmät;
- h) laaduntarkastuksia on tehtävä vähintään joka kuudes vuosi;
- i) laadunvarmistusjärjestelmän tuottamat kokonaistulokset on julkistettava vuosittain;
- j) lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön on noudatettava laaduntarkastuksen perusteella annettavia suosituksia kohtuullisen ajan kuluessa.

Jos j alakohdassa tarkoitettuja suosituksia ei noudateta, lakisääteiseen tilintarkastajaan tai tilintarkastusyhteisöön kohdistetaan tarvittaessa 30 artiklassa tarkoitettuja kurinpitotoimia tai seuraamuksia.

2. Komissio voi toteuttaa täytäntöönpanotoimenpiteitä 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen vahvistaakseen yleistä luottamusta tilintarkastukseen sekä varmistaakseen 1 kohdan a, b ja e–j alakohdan yhdenmukaisen soveltamisen.

VII luku

Tutkinta ja seuraamukset

30 artikla

Tutkinta- ja seuraamusjärjestelmät

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että puutteellisesti suoritettujen lakisääteisten tilintarkastusten havaitsemiseksi, korjaamiseksi ja ehkäisemiseksi on olemassa tehokkaat tutkinta- ja seuraamusjärjestelmät.
2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin sovelletaan tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, jos lakisääteistä tilintarkastusta ei ole suoritettu tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi hyväksytyjen säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden oikeutta soveltaa siviilioikeudellisia vastuujärjestelmiä.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteisiin tilintarkastajiin ja tilintarkastusyhteisöihin kohdistetut toimenpiteet ja seuraamukset julkistetaan asianmukaisella tavalla. Seuraamukseen on sisällyttävä mahdollisuus peruuttaa hyväksyminen.

31 artikla

Tilintarkastajien vastuu

Komissio antaa ennen 1 päivää tammikuuta 2007 kertomuksen nykyisten lakisääteistä tilintarkastusta koskevien kansallisten vastuusäännösten vaikutuksista Euroopan pääomamarkkinoihin ja tilintarkastajia ja tilintarkastusyhteisöjä koskeviin vakuutusehtoihin sekä objektiivisen arvion taloudellisen vastuun rajoittamisesta. Komissio kuulee tarvittaessa asianosaisia julkisesti. Kyseisen kertomuksen päätelmien nojalla komissio antaa tarvittaessa suosituksia jäsenvaltioille.

VIII luku

Julkinen valvonta ja jäsenvaltioiden väliset sääntelyjärjestelyt

32 artikla

Julkisen valvonnan periaatteet

1. Jäsenvaltioiden on luotava tehokas lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen julkisen valvonnan järjestelmä, joka perustuu 2–7 kohdassa esitettyihin periaatteisiin.
2. Kaikkien lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen on oltava julkisen valvonnan alaisia.

3. Julkisen valvonnan järjestelmän johdossa on oltava lakisääteiseen tilintarkastukseen liittyvien alojen asiantuntijoita, jotka eivät toimi lakisääteisinä tilintarkastajina. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin sallia, että lakisääteisinä tilintarkastajina toimivilla henkilöillä on vähemmistöedustus julkisen valvonnan järjestelmän johdossa. Julkisen valvonnan järjestelmän johtoon osallistuvat henkilöt on valittava riippumattoman ja avoimen nimitysmenettelyn mukaisesti.
4. Julkisen valvonnan järjestelmän on oltava viime kädessä vastuussa
  - a) lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymisen ja rekisteröinnin valvonnasta,
  - b) ammattietiikkaa, tilintarkastusyhteisöjen sisäistä laadunvalvontaa ja tilintarkastusta koskevien normien antamisen valvonnasta, ja
  - c) jatkuvan koulutuksen, laadunvarmistuksen sekä tutkinta- ja kurinpitojärjestelmien valvonnasta.
5. Julkisen valvonnan järjestelmän avulla on voitava tarvittaessa tutkia lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen toimintaa sekä ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin.
6. Julkisen valvonnan järjestelmän on oltava avoin. Tähän kuuluu muun muassa vuosittaisten työohjelmien ja toimintakertomusten julkistaminen.
7. Julkisen valvonnan järjestelmän rahoituksen on oltava riittävä. Julkisen valvonnan järjestelmän rahoituksen on oltava turvattu, eivätkä lakisääteiset tilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisöt saa millään tavalla vaikuttaa siihen asiattomasti.

33 artikla

Julkisen valvonnan järjestelmien välinen yhteistyö yhteisön tasolla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että julkisen valvonnan järjestelmiin sovellettavilla sääntelyjärjestelyillä mahdollistetaan tehokas yhteistyö yhteisön tasolla jäsenvaltioiden toteuttamien valvontatoimien osalta. Tätä varten kunkin jäsenvaltion on nimettävä taho, joka on nimenomaisesti vastuussa yhteistyön varmistamisesta.

34 artikla

Jäsenvaltioiden sääntelyjärjestelyjen vastavuoroinen tunnustaminen

1. Jäsenvaltioiden sääntelyjärjestelyissä on noudatettava kotivaltion periaatetta, jonka mukaan sääntelystä ja valvonnasta vastaa jäsenvaltio, joka on hyväksynyt lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön ja jonka alueella tarkastettavalla yhteisöllä on rekisteröity kotipaikkansa.
2. Konsolidoidun tilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta edellyttävä jäsenvaltio ei saa asettaa lakisääteisen tilintarkastuksen osalta rekisteröintiä, laadunvarmistustarkastuksia, tilintarkastusstandardeja, ammattietiikkaa eikä riippumattomuutta koskevia lisävaatimuksia lakisääteiselle tilintarkastajalle tai tilintarkastusyhteisölle, joka suorittaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen tytäryhtiön lakisääteisen tilintarkastuksen.

3. Jos yhtiön arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi muun jäsenvaltion säännellyillä markkinoilla kuin missä yhtiöllä on rekisteröity kotipaikkansa, jäsenvaltio, jonka alueella arvopaperit on otettu kaupankäynnin kohteeksi, ei saa asettaa lakisääteiseen tilintarkastuksen osalta rekisteröintiä, laadunvarmistustarkastuksia, tilintarkastusstandardeja, ammattietiikkaa eikä riippumattomuutta koskevia lisävaatimuksia lakisääteiselle tilintarkastajalle tai tilintarkastusyhteisölle, joka suorittaa kyseisen yhtiön tilinpäätöksen tai konsolidoidun tilinpäätöksen lakisääteisen tarkastuksen.

35 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen suorittamaan tässä direktiivissä säädettyjä tehtäviä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle niiden nimeämisestä.
2. Toimivaltaiset viranomaiset on järjestettävä siten, että eturistiriidat vältetään.

36 artikla

Salassapitovelvollisuus ja jäsenvaltioiden välinen sääntely-yhteistyö

1. Jäsenvaltioiden hyväksymisestä, rekisteröinnistä, laadunvarmistuksesta, valvonnasta ja kurinpidosta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten on toimittava yhteistyössä aina kun se on tarpeen niiden suorittaessa niille tämän direktiivin nojalla kuuluvia tehtäviä. Jäsenvaltion hyväksymisestä, rekisteröinnistä, laadunvarmistuksesta, valvonnasta ja kurinpidosta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten on avustettava muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia. Toimivaltaisten viranomaisten on erityisesti vaihdettava tietoja ja tehtävä yhteistyötä lakisääteisten tilintarkastusten suorittamiseen liittyvässä tutkinnassa.

2. Salassapitovelvollisuutta sovelletaan kaikkiin toimivaltaisten viranomaisten palveluksessa oleviin tai olleisiin henkilöihin. Salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa ilmaista toiselle henkilölle eikä viranomaiselle, ellei jäsenvaltion laeissa, asetuksissa tai hallinnollisissa määräyksissä toisin säädetä.
3. Edellä 2 kohta ei estä toimivaltaisia viranomaisia vaihtamasta luottamuksellisia tietoja. Näin vaihdettuja tietoja koskee salassapitovelvollisuus, jota sovelletaan toimivaltaisten viranomaisten palveluksessa oleviin tai olleisiin henkilöihin.
4. Toimivaltaisten viranomaisten on pyynnöstä toimitettava viipymättä 1 kohdan mukaista tarkoitusta varten tarvittavat tiedot. Pynnön saaneiden toimivaltaisten viranomaisten on tarvittaessa viipymättä toteutettava tarvittavat toimenpiteet pyydettyjen tietojen keräämiseksi. Näin toimitettuja tietoja koskee salassapitovelvollisuus, jota sovelletaan tiedot vastaanottavien toimivaltaisten viranomaisten palveluksessa oleviin tai aiemmin olleisiin henkilöihin.

Jos pyynnön saanut toimivaltainen viranomainen ei pysty toimittamaan pyydettyjä tietoja viipymättä, sen on ilmoitettava pyynnön esittäneelle toimivaltaiselle viranomaiselle syyt tähän.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat kieltäytyä toimittamasta pyydettyjä tietoja, jos

- a) tietojen toimittaminen voisi vaikuttaa haitallisesti pyynnön saaneen jäsenvaltion täysivaltaisuuteen, turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen tai olla kansallisten turvallisuussääntöjen vastaista, tai

- b) pyynnössä tarkoitettuja tekoja ja lakisäätteisiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä koskeva oikeudenkäynti on jo pantu vireille pyynnön saaneen jäsenvaltion viranomaisissa, tai
- c) pyynnön saaneen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat jo antaneet näitä samoja tekoja ja samoja tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä koskevan lainvoimaisen tuomion.

Edellä 1 kohdan nojalla tietoja saavilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus käyttää saamiaan tietoja ainoastaan tässä direktiivissä tarkoitettujen tehtäviensä hoitamiseen sekä näiden tehtävien hoitamiseen nimenomaisesti liittyvän hallinto- tai oikeudenkäyntimenettelyn yhteydessä, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden oikeudenkäyntiin liittyvien velvollisuuksien täyttämistä.

5. Jos toimivaltainen viranomainen päättää, että tämän direktiivin säännösten vastaista toimintaa harjoitetaan tai on harjoitettu toisen jäsenvaltion alueella, sen on ilmoitettava päätelmästä toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisimman tarkasti. Toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava aiheelliset toimenpiteet. Sen on annettava asiasta ilmoittaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle tieto lopputuloksesta ja mahdollisuuksien mukaisesti myös merkittävistä välivaiheista.

6. Jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi myös pyytää, että toisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen suorittaa tutkinnan tämän toisen jäsenvaltion alueella.

Se voi lisäksi pyytää, että sen oma henkilöstö saa olla läsnä kyseisen toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen henkilöstön suorittaessa tutkintaa.

Tutkinta tapahtuu kuitenkin koko ajan sen jäsenvaltion kokonaisvalvonnassa, jonka alueella se suoritetaan.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat kieltäytyä suorittamasta ensimmäisessä alakohdassa edellytettyä tutkintaa tai sallimasta toisessa alakohdassa edellytettyä toisen jäsenvaltion henkilöstön läsnäoloa sen henkilöstön suorittamien toimenpiteiden aikana, jos:

- a) tällainen tutkinta voisi vaikuttaa haitallisesti pyynnön saaneen jäsenvaltion täysivaltaisuuteen, turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen, tai
- b) pyynnössä tarkoitettuja tekoja ja henkilöitä koskeva oikeudenkäynti on jo pantu vireille pyynnön saaneen jäsenvaltion viranomaisissa tai

- c) pyynnön saaneen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat jo antaneet näitä samoja tekoja ja henkilöitä koskevan lainvoimaisen päätöksen.
7. Komissio voi 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti hyväksyä tämän artiklan 2–4 kohdassa säädettyjä tietojenvaihtomenettelyjä koskevia täytäntöönpanotoimenpiteitä sekä kansainvälistä tutkintaa koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä helpottaakseen toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä.

IX luku

Nimeäminen ja erottaminen

37 artikla

Lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen nimeäminen

1. Lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö on valittava tarkastettavan yhteisön osakkeenomistajien tai jäsenten kokouksessa.
2. Jäsenvaltiot voivat hyväksyä vaihtoehtoisia järjestelmiä tai sääntöjä lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön valitsemiseksi edellyttäen, että näillä järjestelmillä tai säännöillä pyritään varmistamaan lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuus tarkastettavan yhteisön hallinto- tai johtoelimen jäsenistä.

38 artikla

Lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön erottaminen ja eroaminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteiset tilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisöt voidaan erottaa ainoastaan asianmukaisin perustein. Kirjanpitokäsittelyä tai tilintarkastusmenettelyjä koskevat mielipide-erot eivät ole asianmukaisia erottamisperusteita.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tarkastettava yhteisö ja lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö ilmoittavat julkisesta valvonnasta vastaavalle viranomaiselle tai vastaaville viranomaisille lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön erottamisesta tai eroamisesta toimikauden aikana ja esittävät sille asianmukaiset perusteet.

X luku

Yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteistä tilintarkastusta koskevia erityissäännöksiä

39 artikla

Soveltaminen yleisen edun kannalta merkittäviin yhteisöihin, joita ei ole julkisesti noteerattu

Jäsenvaltiot voivat vapauttaa yhdestä tai useammasta tässä luvussa olevasta vaatimuksesta yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, jotka eivät ole laskeneet liikkeeseen sellaisia siirtokelpoisia arvopapereita, jotka on hyväksytty kaupankäynnin kohteeksi direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdan mukaisilla säännellyillä markkinoilla, ja niiden lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön tai lakisääteiset tilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisöt.

40 artikla
Avoimuusraportti

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittavat lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt julkistavat Internet-sivustollaan vuosittain kolmen kuukauden kuluessa kunkin tilikauden päättymisestä avoimuusraportin, joka sisältää vähintään seuraavat tiedot:
  - a) kuvaus oikeudellisesta rakenteesta ja omistussuhteista;
  - b) jos tilintarkastusyhteisö kuuluu ketjuun, kuvaus ketjusta ja sen oikeudellisista ja rakenteellisista järjestelyistä;
  - c) kuvaus tilintarkastusyhteisön hallintorakenteesta;
  - d) kuvaus tilintarkastusyhteisön sisäisestä laadunvalvontajärjestelmästä sekä hallinto- tai johtoelimen lausunto sen toiminnan tehokkuudesta;
  - e) tieto siitä, milloin 29 artiklassa tarkoitettu laaduntarkastus viimeksi suoritettiin;
  - f) luettelo yleisen edun kannalta merkittävistä yhteisöistä, joiden lakisääteisen tilintarkastuksen tilintarkastusyhteisö on suorittanut edellisen tilikauden aikana;

- g) tilintarkastusyhteisön soveltamia riippumattomuuskäytänteitä koskeva lausunto, jossa myös vahvistetaan, että riippumattomuutta koskevien säännösten noudattamista koskeva sisäinen tarkastus on suoritettu;
- h) lausunto 13 artiklassa tarkoitettua lakisääteisten tilintarkastajien jatkuvaa koulutusta koskevista tilintarkastusyhteisön toimintatavoista;
- i) taloudelliset tiedot, jotka osoittavat tilintarkastusyhteisön toiminnan laajuuden, kuten kokonaisliikevaihdon jaoteltuna tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tarkastamisesta saatuihin palkkioihin sekä muista varmennuspalveluista, veroneuvontapalveluista ja muista oheispalveluista saatuihin palkkioihin;
- j) tiedot partnereille maksettavien korvausten perusteista.

Jäsenvaltiot voivat poikkeustapauksissa olla soveltamatta f alakohdassa säädettyä vaatimusta siinä määrin kuin se on tarpeen jonkun henkilökohtaiseen turvallisuuteen kohdistuvan välittömän ja merkittävän uhkan lieventämiseksi.

2. Lakisääteisen tilintarkastajan tai tapauksen mukaan tilintarkastusyhteisön on allekirjoitettava avoimuusraportti. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi direktiivin 1999/93/EY 2 artiklan 1 kohdassa määritellyllä sähköisellä allekirjoituksella.

41 artikla
Tastusvaliokunta

1. Jokaisella yleisen edun kannalta merkittävällä yhteisöllä on oltava tarkastusvaliokunta. Jäsenvaltioiden on määritettävä, koostuuko tarkastusvaliokunta hallintoelimen jäsenistä, jotka eivät kuulu sen johtajistoon, ja/vai tarkastettavan yhteisön valvontaelimen jäsenistä ja/vai tarkastettavan yhteisön yhtiökokouksen nimeämistä jäsenistä. Tarkastusvaliokunnan jäsenistä vähintään yhden on oltava riippumaton henkilö, jolla on asiantuntemusta laskentatoimen ja/tai tilintarkastuksen alalla.

Jäsenvaltiot voivat sallia, että yleisen edun kannalta merkittävässä yhteisöissä, jotka täyttävät direktiivin 2003/71/EY¹ 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädetyt vaatimukset, tarkastusvaliokunnalle määrätyt tehtävät voidaan uskoa koko hallinto- tai valvontaelimelle, edellyttäen, että ainakin jos kyseisen toimielimen puheenjohtaja kuuluu johtajistoon, hän ei toimi tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana.

2. Tämän rajoittamatta hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenten tai tarkastettavan yhteisön yhtiökokouksessa valittavien muiden jäsenten vastuuta, tarkastusvaliokunnan on muun muassa
- a) seurattava tilinpäätösraportoinnin prosessia;
  - b) seurattava yrityksen sisäisen valvonnan, mahdollisen sisäisen tarkastuksen ja riskinhallintajärjestelmien tehokkuutta;

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/71/EY, annettu 4 päivänä marraskuuta 2003, arvopapereiden yleisölle tarjoamisen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen yhteydessä julkistettavasta esitteestä (EUVL L 345, 31.12.2003, s. 64).

- c) seurattava tilinpäätöksen ja konsolidoidun tilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta;
  - d) tarkkailtava lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista tarkastettavalle yhteisölle.
3. Yleisen edun kannalta merkittävässä yhteisössä lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön valitsemista koskevan hallinto- tai valvontaelimen ehdotuksen on perustuttava tarkastusvaliokunnan suositukseen.
4. Lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön on raportoitava tarkastusvaliokunnalle lakisääteisen tilintarkastuksen yhteydessä havaituista keskeisistä seikoista, erityisesti olennaisista heikkouksista tilinpäätösraportoinnin prosessiin liittyvässä sisäisessä valvonnassa.
5. Jäsenvaltiot voivat sallia tai päättää, että 1–4 kohdan säännöksiä ei sovelleta yleisen edun kannalta merkittäviin yhteisöihin, joilla on tarkastusvaliokunnan tehtäviä vastaavia tehtäviä suorittava elin, joka on perustettu ja joka toimii sen jäsenvaltion voimassa olevia säännöksiä noudattaen, johon tilintarkastuksen kohteena oleva yhteisö on rekisteröity. Tällöin yhteisön on ilmoitettava, mikä elin vastaa näistä tehtävistä ja millainen on sen kokoonpano.
6. Jäsenvaltiot voivat vapauttaa tarkastusvaliokuntaa koskevista velvoitteista:
- a) yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, jotka ovat direktiivin 83/349/ETY 1 artiklassa tarkoitettuja tytäryrityksiä, jos yhteisö noudattaa konsernitasolla tämän artiklan 1–4 kohdan vaatimuksia;

- b) yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, jotka ovat direktiivin 85/611/ETY 1 artiklan 2 kohdassa määriteltyjä yhteissijoitusyrityksiä. Jäsenvaltiot voivat myös vapauttaa yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, joiden ainoana tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen, jotka toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jotka eivät pyri saamaan niiden perustana olevien sijoitusten liikkeeseenlaskijoita oikeudelliseen tai hallinnolliseen määräysvaltaansa, edellyttäen että kyseisillä yhteissijoitusyrityksillä on toimilupa, että ne ovat toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa ja että niillä on omaisuudenhoitaja, jonka tehtävät vastaavat direktiivissä 85/611/ETY säädetyt tehtäviä;
- c) yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt, joiden ainoana tarkoituksena on laskea liikkeelle direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 809/2004¹ 2 artiklan 5 kohdassa määriteltyjä omaisuusvakuudellisia arvopapereita. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltion on vaadittava yhteisöä julkistamaan ne syyt, joiden perusteella se ei katso tarvitsevänsä tarkastusvaliokuntaa eikä tarkastusvaliokunnan tehtäviä suorittavaa hallinto- tai valvontaelintä;
- d) direktiivin 2000/12/EY 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut luottolaitokset, joiden osakkeita ei ole otettu kaupankäynnin kohteeksi minkään jäsenvaltion säännellyillä markkinoilla direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdassa tarkoitettussa mielessä ja jotka ovat jatkuvasti tai toistuvasti laskeneet liikkeelle vain velkapapereita, edellyttäen että kaikkien tällaisten velkapapereiden yhteenlaskettu nimellisarvo on alle 100 000 000 euroa ja että ne eivät ole julkistaneet direktiivin 2003/71/EY mukaista esitettä.

---

¹ EUVL L 149, 30.4.2004, s. 1.

42 artikla
Riippumattomuus

1. Edellä 22 ja 24 artiklaan sisältyvien vaatimusten lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisen edun kannalta merkittävän yhteisön lakisääteisen tilintarkastuksen suorittava lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö:
  - a) vahvistaa vuosittain kirjallisesti tarkastusvaliokunnalle riippumattomuutensa tarkastettavasta yleisen edun kannalta merkittävästä yhteisöstä;
  - b) ilmoittaa vuosittain tarkastusvaliokunnalle kaikista tarkastettavalle yhteisölle toimittamistaan lisäpalveluista; ja
  - c) neuvottelee tarkastusvaliokunnan kanssa lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuuteen kohdistuvista uhista sekä kyseisten uhkien lieventämiseksi toteutetuista varotoimista, jotka lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö on kirjannut 22 artiklan 3 kohdan nojalla.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastaavaa avainpartneria tai vastaavia avainpartnereita vaihdetaan viimeistään seitsemän vuoden kuluttua nimeämisaikakohdasta ja että hänen tai heidän sallitaan osallistua tarkastettavan yhteisön tilintarkastukseen uudelleen aikaisintaan kahden vuoden kuluttua.
3. Tilintarkastusyhteisön puolesta lakisääteisen tilintarkastuksen suorittava lakisääteinen tilintarkastaja tai avainpartneri ei saa ottaa vastaan ylimmän johdon tehtäviä tarkastettavassa yhteisössä ennen kuin vähintään kaksi vuotta on kulunut siitä, kun hän luopui lakisääteisenä tilintarkastajana tai avainpartnerina suorittamastaan tilintarkastustoimeksiannosta.

43 artikla

Laadunvarmistus

Tämän direktiivin 29 artiklassa tarkoitettuja laadunvarmistustarkastuksia on kohdistettava vähintään joka kolmas vuosi yleisen edun kannalta merkittävien yhteisöjen lakisääteisiä tilintarkastuksia suorittaviin lakisääteisiin tilintarkastajiin tai tilintarkastusyhteisöihin.

XI luku

Kansainvälisiä näkökohtia

44 artikla

Kolmansien maiden tilintarkastajien hyväksyminen

1. Jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat vastavuoroisuusedellytyksin hyväksyä kolmannen maan tilintarkastajan lakisääteiseksi tilintarkastajaksi, jos henkilö osoittaa, että hän täyttää 4 ja 6–13 artiklassa säädettyjä vaatimuksia vastaavat vaatimukset.
2. Jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 14 artiklassa tarkoitettuja vaatimuksia ennen hyväksymisen myöntämistä tämän artiklan 1 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttävälle kolmannen maan tilintarkastajalle.

45 artikla

Kolmansien maiden tilintarkastajien ja tilintarkastusyksiköiden rekisteröinti ja valvonta

1. Jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on rekisteröitävä 15–17 artiklan mukaisesti kaikki kolmansien maiden tilintarkastajat ja tilintarkastusyksiköt, jotka laativat tilintarkastuskertomuksen sellaisen yhtiön tilinpäätöksestä tai konsolidoidusta tilinpäätöksestä, joka on perustettu yhteisön ulkopuolella ja jonka siirtokelpoisia arvopapereita on otettu kaupankäynnin kohteeksi kyseisen jäsenvaltion direktiivin 2004/39/EY 4 artiklan 1 kohdan 14 alakohdassa tarkoitetuilla säännellyillä markkinoilla, paitsi jos kyseinen yhtiö laskee liikkeeseen ainoastaan direktiivin 2004/109/EY¹ 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja velkapapereita, jotka on otettu kaupankäynnin kohteeksi jonkin jäsenvaltion säännellyillä markkinoilla ja joiden yksikkökohtainen nimellisarvo on vähintään 50 000 euroa tai, jos on kyse jossakin muussa valuutassa arvostetuista velkapapereista, joiden yksikkökohtainen nimellisarvo liikkeeseenlaskemispäivänä vastaa vähintään 50 000:tä euroa.
2. Sovelletaan, mitä 18 ja 19 artiklassa säädetään.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/109/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 2004, säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta (EUVL L 390, 31.12.2004, s. 38).

3. Jäsenvaltioiden on sovellettava rekisteröityihin kolmansien maiden tilintarkastajiin ja tilintarkastusyksiköihin valvonta-, laadunvarmistus-, tutkinta- ja seuraamusjärjestelmiään. Jäsenvaltio voi vapauttaa rekisteröidyn kolmannen maan tilintarkastajan ja tilintarkastusyksikön laadunvarmistusjärjestelmänsä koskevasta vaatimuksesta, jos toinen jäsenvaltio tai kolmannen maan laadunvarmistusjärjestelmä, joka on arvioitu vastaavaksi 46 artiklan mukaisesti, on suorittanut kyseisen kolmannen maan tilintarkastajan tai tilintarkastusyksikön laaduntarkastuksen kolmen edellisen vuoden kuluessa.
4. Kolmansien maiden tilintarkastajien tai tilintarkastusyksiköiden, joita ei ole rekisteröity jäsenvaltiossa, laatimilla tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla tilinpäätöstä tai konsolidoitua tilinpäätöstä koskevilla tilintarkastuskertomuksilla ei ole oikeusvaikutusta kyseisessä jäsenvaltiossa, sanotun kuitenkin rajoittamatta 46 artiklan soveltamista.
5. Jäsenvaltio saa rekisteröidä kolmannen maan tilintarkastusyksikön ainoastaan siinä tapauksessa, että
  - a) tämä täyttää 3 artiklan 3 kohdassa säädettyjä vaatimuksia vastaavat vaatimukset;
  - b) kolmannen maan tilintarkastusyksikön hallinto- tai johtoelimen jäsenten enemmistö täyttää 4–10 artiklassa säädettyjä vaatimuksia vastaavat vaatimukset;
  - c) kolmannen maan tilintarkastusyksikön puolesta tilintarkastuksen suorittava kolmannen maan tilintarkastaja täyttää 4–10 artiklassa säädettyjä vaatimuksia vastaavat vaatimukset;

- d) tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tilinpäätösten tai konsolidoitujen tilinpäätösten tarkastukset suoritetaan 26 artiklassa tarkoitettujen kansainvälisten tilintarkastusstandardien sekä 22, 24 ja 25 artiklassa säädettyjen vaatimusten tai niitä vastaavien standardien ja vaatimusten mukaisesti;
  - e) kolmannen maan tilintarkastusyksikkö julkistaa Internet-sivustollaan vuosittain avoimuusraportin, joka sisältää 40 artiklassa mainitut tiedot, tai noudattaa vastaavia julkistamista koskevia vaatimuksia.
6. Varmistaakseen 5 kohdan d alakohdan yhdenmukaisen soveltamisen komissio arvioi siinä tarkoitettua vastaavuutta yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja päättää asiasta 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Niin kauan kuin komissio ei ole tehnyt asiasta päätöstä, jäsenvaltiot saavat arvioida 5 kohdan d alakohdassa tarkoitettua vastaavuutta.

46 artikla

Vastaavuuteen perustuvat poikkeukset

1. Jäsenvaltiot voivat vastavuoroisuuteen perustuen poiketa 45 artiklan 1 ja 3 kohdassa asetetuista vaatimuksista tai muuttaa niitä ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseisiin kolmansien maiden tilintarkastajiin tai tilintarkastusyksiköihin sovelletaan kolmannessa maassa julkisen valvonnan järjestelmää sekä laadunvarmistus-, tutkinta- ja seuraamusjärjestelmää, jotka täyttävät 29, 30 ja 32 artiklan mukaiset vaatimukset.

2. Varmistaakseen tämän artiklan 1 kohdan yhdenmukaisen soveltamisen komissio arvioi siinä tarkoitettua vastaavuutta yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja päättää asiasta 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat arvioida tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vastaavuutta tai käyttää muiden jäsenvaltioiden tekemiä arvioita siihen saakka, kun komissio on tehnyt päätöksen asiasta. Jos komissio päättää, että 1 kohdassa tarkoitettu vastaavuutta koskeva vaatimus ei täyty, se voi antaa kyseisille tilintarkastajille ja tilintarkastusyksiköille luvan jatkaa tilintarkastustoimintaansa kyseisen jäsenvaltion vaatimusten mukaisesti asianmukaisen siirtymäkauden ajan.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle:
  - a) edellä 2 kohdassa tarkoitettu vastaavuuden arviointinsa, ja
  - b) kolmansien maiden julkisen valvonnan järjestelmien sekä laadunvarmistus-, tutkinta- ja seuraamusjärjestelmien kanssa tehtävän yhteistyön järjestelyjen pääkohdat 1 kohdan perusteella.

47 artikla

Yhteistyö kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa

1. Jäsenvaltiot voivat sallia hyväksymiensä lakisääteisten tilintarkastajien tai tilintarkastusyhteisöjen hallussa olevien tilintarkastukseen liittyvien työpapereiden tai muiden asiakirjojen toimittamisen kolmansien maiden toimivaltaisille viranomaisille, jos
  - a) kyseiset tilintarkastajan työpaperit tai muut asiakirjat liittyvät sellaisten yritysten tilintarkastuksiin, jotka ovat laskeneet liikkeeseen arvopapereita kyseisessä kolmannessa maassa tai jotka ovat lakisääteisen konsolidoidun tilinpäätöksen kyseisessä kolmannessa maassa laativan konsernin osia;
  - b) toimittaminen tapahtuu kotivaltion toimivaltaisten viranomaisten välityksellä kyseisen kolmannen maan toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä;
  - c) kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset täyttävät vaatimukset, jotka on todettu asianmukaisiksi 3 kohdan mukaisesti;
  - d) kotivaltion ja kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten välillä on sovittu vastavuoroisuuteen perustuvista työskentelyjärjestelyistä;
  - e) henkilötietojen siirtäminen kolmanteen maahan tapahtuu direktiivin 95/46/EY IV luvun mukaisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuilla työskentelyjärjestelyillä on varmistettava, että
- a) toimivaltaiset viranomaiset perustelevat tilintarkastukseen liittyviä työpapereita ja muita asiakirjoja koskevan pyynnön;
  - b) tiedot vastaanottaneiden kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten palveluksessa oleviin tai olleisiin henkilöihin sovelletaan salassapitoa koskevia velvoitteita;
  - c) kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset saavat käyttää tilintarkastukseen liittyviä työpapereita ja muita asiakirjoja ainoastaan suorittaessaan 29, 30 ja 32 artiklan mukaisia vaatimuksia vastaavat vaatimukset täyttävään julkiseen valvontaan, laadunvarmistukseen ja tutkintaan liittyviä tehtäviään;
  - d) jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat kieltäytyä toimittamasta kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten pyytämiä tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön hallussa olevia tilintarkastukseen liittyviä työpapereita tai muita asiakirjoja:
    - jos kyseisten asiakirjojen toimittaminen vaikuttaisi haitallisesti yhteisön tai pyynnön saaneen jäsenvaltion täysivaltaisuuteen, turvallisuuteen tai yleiseen järjestykseen, tai
    - jos pyynnössä tarkoitettuja tekoja ja henkilöitä koskeva oikeudenkäynti on jo pantu vireille pyynnön saaneen jäsenvaltion viranomaisissa.

3. Komissio päättää 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetusta asianmukaisuudesta 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen helpottaakseen toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä. Asianmukaisuuden arviointi toteutetaan yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, ja sen on perustuttava 36 artiklan mukaisiin vaatimuksiin tai keskeisiltä osiltaan vastaaviin toiminnallisiin järjestelyihin. Jäsenvaltioiden on toteutettava komission päätöksen noudattamisen edellyttämät toimet.
4. Poikkeustapauksissa jäsenvaltiot voivat 1 kohdan säännöksistä poiketen sallia, että niiden hyväksymät lakisääteiset tilintarkastajat ja tilintarkastusyhteisöt toimittavat tilintarkastukseen liittyviä työpapereita ja muita asiakirjoja suoraan kolmannen maan toimivaltaisille viranomaisille, jos
  - a) toimivaltaiset viranomaiset ovat aloittaneet tutkinnan kyseisessä kolmannessa maassa;
  - b) jos asiakirjojen toimittaminen ei ole ristiriidassa niiden velvoitteiden kanssa, joita lakisääteisten tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen on noudatettava toimittaessaan tilintarkastukseen liittyviä työpapereita ja muita asiakirjoja kotivaltionsa toimivaltaisille viranomaisille;
  - c) kyseisen kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten kanssa on sovittu työskentelyjärjestelyistä, joita noudattaen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat saada vastavuoroisesti suoraan käyttöönsä tilintarkastukseen liittyviä kyseisen kolmannen maan tilintarkastusyksiköiden työpapereita ja muita asiakirjoja;

- d) pyynnön esittävä kolmannen maan toimivaltainen viranomainen ilmoittaa lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön kotivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle etukäteen jokaisesta suorasta tietopyynnöstä ja perustelee sen;
  - e) edellä 2 kohdassa tarkoitetut edellytykset täyttyvät.
5. Komissio voi 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen nimetä tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetut poikkeustapaukset helpottaakseen yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten välillä ja varmistaakseen viimeksi mainitun kohdan yhdenmukaisen soveltamisen.
6. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedot 1 ja 4 kohdassa tarkoitetuista työskentelyjärjestelyistä.

XII luku

Siirtymä- ja loppusäännökset

48 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea (jäljempänä 'komitea').

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika vahvistetaan kolmeksi kuukaudeksi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

4. Kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin hyväksymisestä ja viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2008 keskeytetään tämän direktiivin niiden säännösten soveltaminen, jotka edellyttävät teknisten määräysten, tarkistusten ja päätösten hyväksymistä 2 kohdan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jo hyväksytyjä täytäntöönpanotoimia ja lukuun ottamatta 26 artiklan säännöksiä. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat komission ehdotuksesta uudistaa kyseiset säännökset perustamissopimuksen 251 artiklan menettelyä noudattaen, ja siksi niiden on tarkasteltava kyseisiä säännöksiä ennen edellä mainitun määräajan umpeutumista tai mainittua päivämäärää.

49 artikla

Direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttaminen

1. Muutetaan direktiivi 78/660/ETY seuraavasti:

a) Lisätään 43 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

"15) erillisinä kaikki tilinpäätöksen lakisääteisestä tilintarkastuksesta lakisääteisen tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön tilikaudelta perimät palkkiot sekä kaikki muista varmennuspalveluista perityt palkkiot, kaikki veroneuvontapalveluista perityt palkkiot ja kaikki muista oheispalveluista perityt palkkiot.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että tätä vaatimusta ei sovelleta, jos yhtiön tiedot sisältyvät direktiivin 83/349/ETY 1 artiklassa edellytettyyn konsolidoituun tilinpäätökseen edellyttäen, että tällaiset tiedot annetaan konsolidoidun tilinpäätöksen liitetiedoissa."

b) Korvataan 44 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Jäsenvaltiot voivat sallia, että 11 artiklassa tarkoitetut yhtiöt laativat lyhennetyt tilinpäätöksen liitetiedot sisällyttämättä 43 artiklan 1 kohdan 5–12 alakohdassa, 14 alakohdan a kohdassa ja 15 alakohdassa vaadittuja tietoja. Liitetiedoissa on kuitenkin ilmoitettava 43 artiklan 1 kohdan 6 alakohdassa luetellut tiedot kokonaisuudessaan kaikkien kyseessä olevien erien osalta."

c) Korvataan 45 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Edellä 1 kohdan b alakohtaa sovelletaan myös 43 artiklan 1 kohdan 8 alakohdassa tarkoitettuihin tietoihin.

Jäsenvaltiot voivat sallia 27 artiklassa tarkoitettujen yritysten jättävän 43 artiklan 1 kohdan 8 alakohdassa tarkoitetut tiedot ilmoittamatta. Jäsenvaltiot voivat myös sallia 27 artiklassa tarkoitettujen yritysten jättävän 43 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa tarkoitetut tiedot ilmoittamatta, jos tällaiset tiedot toimitetaan tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta 17 päivänä toukokuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY* 32 artiklassa tarkoitetulle julkisen valvonnan järjestelmälle sen pyynnöstä.

---

* EUVL L ...".

2. Lisätään direktiivin 83/349/ETY 34 artiklaan kohta seuraavasti:

"16) erillisinä konsolidoidun tilinpäätöksen lakisääteisestä tilintarkastuksesta tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön tilikaudelta perimät palkkiot sekä kaikki muista varmennuspalveluista perityt palkkiot, kaikki veroneuvontapalveluista perityt palkkiot ja kaikki muista oheispalveluista perityt palkkiot."

50 artikla

Direktiivin 84/253/ETY kumoaminen

Kumotaan direktiivi 84/253/ETY ...* alkaen. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

51 artikla

Siirtymäsäännökset

Lakisääteisiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä, jotka jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet direktiivin 84/253/ETY mukaisesti ennen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten voimaantulopäivää, pidetään tämän direktiivin säännösten mukaisesti hyväksytyinä lakisääteisinä tilintarkastajina tai tilintarkastusyhteisöinä.

---

* Tämän direktiivin voimaantulopäivä.

52 artikla

Vähimmäistason yhdenmukaistaminen

Ellei tässä direktiivissä toisin säädetä, lakisääteistä tilintarkastusta vaativat jäsenvaltiot voivat asettaa tiukempia vaatimuksia.

53 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät säännökset viimeistään ...*. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.
2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

---

* Kaksi vuotta tämän direktiivin voimaantulopäivästä.

54 artikla
Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

55 artikla
Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa,

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja